

Inhoud NBBG versus BBG

**Een beknopt overzicht van inhoudelijke veranderingen
bij de overgang naar het Nieuwe Bestand Bodemgebruik (NBBG).**

Versie NL.V1
Maart 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding: van BBG naar NBBG	3
1.1	NBBG: een nieuwe methode voor het Bestand Bodemgebruik	3
1.2	Doel van dit document	3
1.3	Inhoud van dit document	4
2	Veranderingen in classificatie en ondergrenzen	5
2.1	De nieuwe classificatie (NBBG2022)	5
2.2	Verschillen in <u>classificatie</u> tussen NBBG en BBG	6
2.3	Verschillen in <u>ondergrenzen</u> tussen NBBG en BBG	7
3	Impact van de veranderingen: statistische breuk	8
3.1	Statistische breuk	8
3.2	Betekenis voor meerjarenvergelijking	8
3.3	Foutkansen	8
3.4	Uitgangspunten bij overgang van BBG naar NBBG	9
Appendix 1	Inhoud NBBG versus BBG (per categorie)	12
-	Hoofdgroep 1: Verkeersterrein	13
-	Hoofdgroep 2: Bebouwd terrein	16
-	Hoofdgroep 3: Semi-bebouwd terrein	19
-	Hoofdgroep 4: Recreatief terrein	22
-	Hoofdgroep 5: Agrarisch terrein	24
-	Hoofdgroep 6: Natuurlijk terrein	26
-	Hoofdgroep 7: Binnenwater	28
-	Hoofdgroep 8: Buitenwater	31
-	Hoofdgroep 9: Buitenland	32
Appendix 2	Primaire bronnen per categorie (NBBG2022)	33
Appendix 3	Trefwoorden met inhoudelijke wijzigingen NBBG versus BBG	35

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Henri Faasdreef 312

2492 JP Den Haag

Postbus 24500

2490 HA Den Haag

+31 70 3373800

www.cbs.nl

Project: P.BBG
CBS/SER/SLO/SRR (Regio en Ruimte)
Titel: Inhoud NBBG versus BBG
Versie: NL.V1 - Maart 2026
Auteur: P. Maas
Contact: regstat@cbs.nl

1 Inleiding: van BBG naar NBBG

1.1 NBBG: een nieuwe methode voor het Bestand Bodemgebruik

Het Bestand Bodemgebruik (BBG) is een door het CBS gepubliceerde digitale kaart van Nederland. Deze kaart geeft per gebied het dominante bodemgebruik op maaiveldniveau weer. Daarbij wordt uitgegaan van een indeling in hoofdgroepen die zijn verdeeld in categorieën (zoals 'Woonterrein', 'Glastuinbouw' en 'Bos'). Bij de meeste categorieën wordt daarbij een ondergrens van 1 hectare aaneengesloten gebied gehanteerd.

Voor meer informatie zie ook:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/bestand-bodemgebruik>

Historie

Het statistisch onderzoek door het CBS naar het bodemgebruik in Nederland start al in het jaar 1900. Destijds was dit onderzoek echter nog niet landsdekkend en betrof het nog een beperkte thematiek. Vanaf eind jaren veertig van de 20e eeuw wordt de statistiek echter omvangrijker.

Aanvankelijk is de kaart nog handgetekend, maar vanaf eind jaren tachtig wordt gebruik gemaakt van een digitaal geografisch informatiesysteem (GIS). Vanaf peiljaar 2000 wordt de digitale kaart van het bodemgebruik daarbij in toenemende mate geënt op digitale basisgeometrie van het Kadaster.

Van BBG naar NBBG

Met ingang van peiljaar 2020 wordt de productie van de bodemgebruiksstatistiek in opdracht van het Ministerie van VRO nogmaals ingrijpend herzien. De digitale kaart en de daarvan afgeleide cijfers worden vanaf dan gemaakt met een **sterk vernieuwde methode (NBBG)**, die veel meer dan de voorafgaande oude BBG-methode geënt is op direct gebruik van beschikbare digitale bronnen.

NBBG2020 en NBBG2022 zijn de eerste edities van dit **Nieuwe Bestand Bodemgebruik**, waarbij gebruik is gemaakt van een vernieuwd, semi-geautomatiseerd productieproces en van een vernieuwde BBG-classificatie. Basisregistraties zoals BRT (topografie), BAG (adressen en gebouwen), DKK (kadastrale kaart) en BRP (gewaspercelen) zijn belangrijke bouwstenen bij deze nieuwe manier van werken.

Deze vernieuwde edities worden gepubliceerd onder de noemer NBBG (als tegenhanger van de afkorting BBG die gebruikt wordt om eerdere edities (t/m BBG2017) mee aan te duiden. De afkorting BBG blijft echter ook in gebruik om het overkoepelende geheel van de bodemgebruiksstatistiek mee aan te duiden.

1.2 Doel van dit document

Door de overgang in methode van BBG naar NBBG is statistische breuk ontstaan. Dit document biedt, in aanvulling op de productbeschrijvingen bij beide methoden, een overzicht van de inhoudelijke veranderingen die zijn doorgevoerd bij de ontwikkeling van NBBG als voortzetting van de bestaande BBG-methodiek.

Bij het lezen van dit document wordt de inhoud van de [productbeschrijvingen](#) van NBBG2022 en BBG2017 als [bekend verondersteld](#). Deze productbeschrijvingen kunnen worden gedownload van de hierboven genoemde webpagina Bestand Bodemgebruik.

1.3 Inhoud van dit document

Hoofdstuk 2 biedt een overzicht van de nieuwe NBBG-classificatie (in tabelvorm) en de daarbij toegepaste ondergrenzen voor arealen en breedtes. Tevens biedt het een beknopte opsomming van veranderingen daarin ten opzichte van de oude BBG-methode.

Hoofdstuk 3 biedt een toelichting op de statistische breuk die door de overgang van BBG naar NBBG is ontstaan en de betekenis daarvan voor meerjarenvergelijkingen. Bovendien worden de inhoudelijke uitgangspunten toegelicht die bij de overgang van BBG naar NBBG zijn toegepast. (De paragrafen 3.1 t/m 3.3 zijn identiek aan de paragrafen 2.8 t/m 2.10 van de Productbeschrijving NBBG2022.)

Appendix 1 biedt een beknopt overzicht per hoofdgroep en per categorie van de inhoud van NBBG, toegespitst op de verschillen met BBG.

Appendix 2 biedt een overzicht van de gebruikte primaire bronnen per bodemgebruikscategorie.

Appendix 3 biedt een overzicht van alle items uit de NBBG2022-trefwoordenlijst waarvoor geldt dat ze (in vergelijking met de trefwoordenlijst die werd gebruikt bij de productie van BBG2017) nieuw zijn en een inhoudelijke wijziging betreffen óf eerder ook al op die lijst voorkwamen maar nu bij NBBG2022 inhoudelijk gewijzigd zijn.

2 Veranderingen in classificatie en ondergrenzen

2.1 De nieuwe classificatie (NBBG2022)

De NBBG2022-classificatie omvat de volgende 9 hoofdgroepen met daarbinnen in totaal 41 categorieën.

NBBG Hoofdgroep	Code	NBBG Categorie	Ondergrenzen	
			Areaal	Breedte
1 - Verkeersterrein	10	Spoortterrein	0,1 ha	2 m
	11	Hoofdweg	0,1 ha	2 m
	12	Vliegveld	1 ha	5 m
	13	Metro en sneltram	0,1 ha	2 m
2 - Bebouwd terrein	20	Woonterrein	1 ha	10 m
	21	Detailhandel en horeca	1 ha	10 m
	22	Openbare voorziening	1 ha	10 m
	23	Sociaal-culturele voorziening	1 ha	10 m
	24	Bedrijfsterrein	1 ha	10 m
3 - Semi-bebouwd terrein	30	Stortplaats	1 ha	10 m
	32	Begraafplaats	0,1 ha	10 m
	33	Delfstofwinplaats	0,5 ha	10 m
	34	Bouwterrein	1 ha	geen
	35	Semi-verhard overig terrein	1 ha	5 m
	36	Zonnepark	1 ha	10 m
4 - Recreatief terrein	40	Stedelijk groen	1 ha	5 m
	41	Sportterrein	0,5 ha	10 m
	42	Volkstuin	0,1 ha	5 m
	43	Dagrecreatief terrein	1 ha	10 m
	44	Verblijfsrecreatief terrein	1 ha	10 m
5 - Agrarisch terrein	50	Glastuinbouw	0,5 ha	10 m
	51	Overig agrarisch terrein	1 ha	10 m
	52	Akker en meerjarige teelt	1 ha	10 m
	53	Agrarisch grasland	1 ha	10 m
6 - Natuurlijk terrein	60	Bos	1 ha	25 m
	61	Open droog natuurlijk terrein	1 ha	10 m
	62	Open nat natuurlijk terrein	1 ha	10 m
7 - Binnenwater	70	IJsselmeer en Markermeer	geen	6 m
	71	Afgesloten zeearm	geen	6 m
	72	Rijn en Maas	geen	6 m
	73	Randmeer	geen	6 m
	74	Spaarbekken	1 ha	6 m
	75	Recreatief binnenwater	1 ha	6 m
	76	Binnenwater voor delfstofwinning	1 ha	6 m
	77	Vloei- en slibveld	1 ha	6 m
	78	Overig binnenwater	1 ha	6 m
8 - Buitenwater	80	Waddenzee, Eems en Dollard	geen	6 m
	81	Oosterschelde	geen	6 m
	82	Westerschelde	geen	6 m
	83	Noordzee	geen	6 m
9 - Buitenland	90	Buitenland	geen	geen

De hoofdgroepen 1 t/m 6 betreffen land. De hoofdgroepen 7 en 8 betreffen water. Hoofdgroep 9 (Buitenland) kan zowel land als water betreffen.

Situationeel zijn uitzonderingen op de genoemde ondergrenzen voor areaal en breedte mogelijk. Bovendien hebben de volgende objecten verlaagde ondergrenzen ten opzichte van de eigen categorie:

- . Woonflats (cat. 20): 0,1 ha mits uitsluitend woongebruik en mits tenminste 3 etages hoog.
- . Stuw/sluis (cat.22): eis 1 ha voor samenstellende landdelen (in plaats van voor afzonderlijke vlakken).
- . Buisleidingstrook (cat.35): eis 1 ha voor samenstellende delen.
- . Jachthaven (cat. 43/75): landdeel 0,1 ha en waterdeel 0,5 ha.
- . Museumspoor (cat. 43): eis 1 ha voor samenstellende delen (in plaats van voor afzonderlijke vlakken).
- . Water (cat. 70-83): eis 1 ha voor onderling verbonden waterdelen bij brug.

2.2 Verschillen in classificatie tussen NBBG en BBG

De belangrijkste verschillen in classificatie tussen NBBG2022 en voorganger BBG2017 zijn:

Nieuwe categorieën

De NBBG-categorieën Metro en sneltram (13), Zonnepark (36), Akker en meerjarige teelt (52) en Agrarisch grasland (53) zijn nieuwe categorieën. Metro en sneltram werden voorheen aan een aangrenzende oude BBG-categorie toegerekend, vaak een vorm van Bebouwd terrein (20-24) of Overig agrarisch terrein (51). Zonneparken werden voorheen tot de Openbare voorzieningen (22) gerekend.

De twee nieuwe agrarische categorieën (52 en 53) maakten voorheen deel uit van de oude BBG-categorie Overig agrarisch terrein (51) en zijn nu op basis van de Basisregistratie Gewaspercelen (BRP) als afzonderlijke categorieën aan de hoofdgroep Agrarisch toegevoegd.

Vervallen categorie

BBG-categorie Wrakkenopslagplaats (31) is bij NBBG vervallen. Deze terreinen worden nu tot de categorie Bedrijfsterrein (24) gerekend.

Tijdelijke categorieën

Busbaan (14), Natuurlijk grasland (63) en Kustduinen (64) maakten als nieuwe NBBG-categorieën tijdelijk deel uit van eerdere voorlopige NBBG2020-versies, maar zijn sindsdien vervallen.

Gewijzigde naamgeving (NBBG2022 ten opzichte van BBG2017)

Hoofdgroep 4 is hernoemd van Recreatieterrein naar Recreatief terrein. Binnen deze hoofdgroep is categorie 40 (vanwege inhoudelijke wijzigingen) hernoemd van Park en plantsoen naar Stedelijk Groen. Hoofdgroep 6 is hernoemd van Bos en open natuurlijk terrein naar Natuurlijk terrein. De leestekens & en / worden niet meer gebruikt in categorienamen.

Bedrijfsterrein

Categorie 24 wordt voortaan consequent Bedrijfsterrein genoemd. Voorheen werd deze categorie soms ook als Bedrijventerrein aangeduid. Tot bedrijfsterrein worden binnen de NBBG-context alle terreinen van tenminste 1 hectare gerekend waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden (waaronder industrie en kantoren), voor zover niet specifiek bij andere categorieën ingedeeld. Onder bedrijventerrein wordt binnen de NBBG-context een terrein verstaan bedoeld voor één of meer bedrijven en voorzien van gemeenschappelijke faciliteiten zoals infrastructuur, beveiliging en parkeren. Dit onderscheid tussen bedrijfsterreinen enerzijds en bedrijventerreinen anderzijds is van belang omdat (zowel bij BBG als NBBG) braakliggende terreinen op bedrijventerreinen tot de Bouwterreinen (34) worden gerekend.

2.3 Verschillen in ondergrenzen tussen NBBG en BBG

Bij de productie van het Bestand Bodemgebruik worden ondergrenzen toegepast. Enerzijds geldt er per categorie een minimaal vereist areaal aaneengesloten gebied. Anderzijds gelden er vaak ook minimale breedtes waaraan voldaan moet worden. Delen van vlakken die niet voldoen aan het breedtecriterium worden niet meegerekend. Indien hierdoor afzonderlijke deelvlakken ontstaan, dan worden die elk afzonderlijk verwerkt. Te kleine of te smalle vlakken worden uiteindelijk toegerekend aan een van de aangrenzende vormen van bodemgebruik die qua areaal en qua breedte wel aan de vereisten voldoen.

Lokaal kan echter van de minimale arealen en breedtes afgeweken worden, met oog op afvangen van situaties waarbij strikt toepassen van deze regels een onredelijke of ongewenste vertekening in het kaartbeeld oplevert. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in grensgebieden, in gebieden met veel kleine terreinen met afwisselend bodemgebruik en in gebieden waar te kleine terreinen met een specifiek kenmerkend bodemgebruik worden ingesloten door infrastructuur en/of water.

In de volgende tabel wordt toegelicht bij welke NBBG-categorieën er verschillen bestaan tussen NBBG en BBG qua toegepaste ondergrenzen voor arealen en/of breedtes. Ook wordt aangegeven wanneer er specifieke uitzonderingen op de ondergrenzen zijn die zowel bij NBBG als BBG worden toegepast.

Code	NBBG Categorie	<u>Ondergrenzen</u>		<u>Toelichting</u> (incl. verschil met BBG indien afwijkend)
		areaal	breedte	
10	Spoorterrein	0,1 ha	2 m	BBG: geen areaal-ondergrens
11	Hoofdweg	0,1 ha	2 m	BBG: geen areaal-ondergrens
13	Metro en sneltram	0,1 ha	2 m	Nieuwe categorie
20	Woonterrein	1 ha	10 m	NBBG: verlaagde ondergrens woonflats 0,1 ha
22	Openbare voorziening	1 ha	10 m	NBBG + BBG: stuw/sluis landdelen samen 1 ha
30	Stortplaats	1 ha	10 m	BBG: minimale breedte 30 m
34	Bouwterrein	1 ha	geen	BBG: minimale breedte 10 m
35	Semi-verhard overig terrein	1 ha	5 m	NBBG: verlaagde BBG-ondergrens 0,1 ha voor losliggende delen in water bij strekdammen en dergelijke vervallen. NBBG: buisleidingstrook in havengebied landdelen samen 1 ha
36	Zonnepark	1 ha	10 m	Nieuwe categorie
40	Park en plantsoen	1 ha	5 m	BBG: minimale breedte 10 m
43	Dagrecreatief terrein	1 ha	10 m	NBBG + BBG: landdeel jachthaven 0,1 ha
50	Glastuinbouw	0,5 ha	10 m	BBG: ondergrens areaal 1,0 ha
52	Akker en meerjarige teelt	1 ha	10 m	Nieuwe categorie
53	Agrarisch grasland	1 ha	10 m	Nieuwe categorie
60	Bos	1 ha	25 m	BBG: smallere uitlopers lokaal wel meegerekend
74	Spaarbekken	1 ha	6 m	BBG: minimale breedte 10 m
75	Recreatief binnenwater	1 ha	6 m	NBBG + BBG: waterdeel jachthaven 0,5 ha
70-78	Binnenwater	1 ha	6 m	NBBG + BBG: eis 1 ha voor onderling verbonden waterdelen bij brug. BBG: brug niet-hoofdweg als water. NBBG: brug niet-hoofdweg als land.
80-83	Buitenwater	geen	6 m	Idem.

Hoofdstuk 3: Uitgangspunten bij overgang van BBG naar NBBG

3.1 Statistische breuk

Een grootschalige vernieuwing en automatisering van een productieproces zoals het geval is bij de introductie van het NBBG brengt inhoudelijk verandering met zich mee. En daarmee statistische breuk.

Bij de vernieuwing van de methodiek is geprobeerd om zoveel mogelijk recht te doen aan de statistische continuïteit enerzijds en de mogelijkheden (en onmogelijkheden) van de beschikbare bronnen anderzijds. Daarbij ontstaat er onvermijdelijk ook spanning tussen de behoeften en de belangen van de belangrijkste twee gebruikstoepassingen van het Bestand Bodemgebruik.

Enerzijds zijn er gebruikers met vooral behoefte aan een zo recent mogelijke bodemgebruikskaart die (met gebruikmaking van alle beschikbare middelen en bronnen) maximale bruikbaarheid biedt voor beleidsondersteuning en planvorming in het hier en nu voor de nabije of verre toekomst.

Anderzijds zijn er ook de gebruikers die juist behoefte hebben aan maximale vergelijkbaarheid van de bodemgebruiksstatistiek door de jaren heen. Beide gebruiksdoelen zijn niet altijd volledig verenigbaar.

Bij de vernieuwing van BBG is er voor gekozen om zoveel mogelijk te blijven aansluiten bij bestaande classificaties en afbakeningen, maar daarbij ook te accepteren dat statistische breuk onvermijdelijk is. Daarbij wordt in principe wel de hoofdregel gehanteerd, dat de kaart niet onnodig gewijzigd wordt bij geautomatiseerde mutaties en bij 'handmatige' interpretatie waar het fifty-fifty-keuzes betreft.

3.2 Betekenis voor meerjarenvergelijking

De meerjarenvergelijkbaarheid tussen de NBBG-edities enerzijds en de eerdere BBG-edities anderzijds kent om de hierboven geschetste redenen beperkingen. Om meerdere redenen, waaronder het niet beschikbaar zijn van alle benodigde NBBG-bronnen voor peiljaar 2017, is er voor gekozen om géén NBBG2017 te produceren. Een rechtstreekse was/wordt-vergelijking tussen BBG en NBBG voor het laatste oude BBG-peiljaar 2017 kan daarom niet gemaakt worden.

3.3 Foutkansen

De introductie van NBBG als nieuwe methodiek voor de productie van het Bestand Bodemgebruik biedt allerlei mogelijkheden om de kwaliteit van de kaart te verbeteren, maar er is ook een aantal intrinsieke (en deels onvermijdbare) foutkansen om rekening mee te houden. Waaronder:

- . Fouten in gebruikte bronnen (bij peiljaar of bij voorgaand peiljaar).
- . Regionale dialecten/stijlen in de gebruikte bronnen (met name bij decentraal beheer, zoals bij de BAG).
- . Fouten in de hergebruikte BBG2017-kaart (uitgaande van de uitgebreidere bronnen bij NBBG).
- . Regionale dialecten/stijlen in de hergebruikte BBG2017-kaart.
- . Schijnveranderingen in kaart en statistiek door de introductie van nieuwe categorieën.
- . Veranderingen in ruimtelijke afbakening van objecten en terreinen.
- . Veranderingen bij toerekening van te kleine terreinen, lokale straten, etc.
- . Gebruik van een soms niet-representatieve vlakdrager (zoals een kadastraal perceel) voor een object.
- . Toepassing van lokaal onjuiste aannames over de relatie tussen hoogteligging en gebruiksfunctie.
- . Ontbreken van geschikte bronnen voor specifieke objecten en terreinen.

Naast de genoemde foutkansen bleek bij de ontwikkeling van NBBG als methode ook dat het soms nog simpelweg ontbrak aan expliciete interpretatie-regels die zijn toegesneden op bepaalde situaties.

Zo bleken terreinen met woonflats bij strikte toepassing binnen de NBBG-methode van de 1 hectare ondergrens voor woonterrein plaatselijk soms 'opgeslokt' te worden door omringd groen. De oude BBG-regels voorzagen niet expliciet in een uitzondering die recht doet aan het gegeven dat dergelijke hoogbouw normaliter op een wat grotere onderlinge afstand tot andere nabije bebouwing staat. Impliciet voorzagen die regels er echter wel in speelruimte om deze terreinen op basis van hun dominantie in hun omgeving toch als woonterrein te kunnen interpreteren. Bij zulke constateringingen moeten spelregels ten behoeve van automatisering soms aangevuld of verfijnd worden. Zo wordt bij NBBG inmiddels een verlaagde ondergrens voor woonflats toegepast.

Bij decentraal beheerde bronnen zoals de BAG blijkt de aanwezigheid van regionale dialecten/stijlen (ondanks de toepassing van landelijke standaarden) soms onvermijdelijk. De één doet het zus, de ander doet het zo. Dit is een situatie die bij een brongebaseerd statistisch product geaccepteerd moet worden. Daarbij kunnen dergelijke situaties door gebruik van aanvullende bronnen of gerichte lokale interpretatie soms wel ondervangen worden.

Bij dergelijke situaties blijft het bovendien belangrijk om te realiseren dat de gebruikte bronnen meestal met een specifiek doel zijn ontworpen, dat vaak niet helemaal aansluit bij het doel en de classificaties van de bodemgebruiksstatistiek.

Waar de aanwezigheid van dergelijke fouten in de kaart wordt waargenomen wordt geprobeerd om de effecten hiervan binnen de kaart en de daarvan afgeleide bodemgebruiksstatistiek zoveel mogelijk te beperken. Indien nodig kan dit ook door terugleggen van correcties naar eerdere NBBG-peiljaren.

3.4 Uitgangspunten bij de overgang van BBG naar NBBG

De bodemgebruiksstatistiek kent van oudsher vele regels en uitzonderingen. Bij het herontwerp van de productiemethode van deze statistiek was daarom de vraag wat daarvan in stand te houden (met oog op de continuïteit van de statistiek) en welke regels juist aan te passen. Onder meer vereenvoudiging, verhogen van de bruikbaarheid, benutten van nieuwe bronnen of juist ondervangen van ontbreken van benodigde bronnen konden reden zijn om de regels aan te passen.

Als antwoord op deze vraag zijn bij het herontwerp en de daaropvolgende eerste NBBG-producties de volgende uitgangspunten als leidraad gehanteerd (zonder ze tot keurslijf te laten worden):

Uitgangspunt 1: De kaart niet onnodig wijzigen

Enerzijds wordt een bodemgebruikskaart beoogd die de werkelijkheid in het nieuwste peiljaar zo goed mogelijk benadert, maar anderzijds wordt er ook gestreefd naar het zo goed mogelijk in stand houden van de meerjarenvergelijkbaarheid tussen de peiljaren. Uitgangspunt is daarom dat de kaart niet onnodig gewijzigd wordt. Is ergens geen significant verschil waarneembaar tussen de beschikbare bronnen van opeenvolgende peiljaren, dan blijft de kaart ter plaatse idealiter ongewijzigd.

Uitzondering op deze regel zijn situaties waarbij (bijvoorbeeld aan de hand van betere bronnen) vastgesteld wordt dat het bodemgebruik in een eerdere editie al onjuist was geïnterpreteerd. In dat geval kan die situatie wel hersteld worden in de kaart en als correctie teruggelegd worden naar eerdere edities. In verband met de veranderingen in de methode tussen BBG en NBBG worden dergelijke correcties echter nooit verder teruggelegd dan NBBG2020.

Uitgangspunt 2: Interpretatie zoals bij oude methode, tenzij...

Zoals hiervoor al aangegeven is meerjarenvergelijkbaarheid een belangrijk uitgangspunt bij de bodemgebruiksstatistiek. De komst van de nieuwe NBBG-methodiek levert echter onvermijdelijk "breuk" op: veranderingen in het geïnterpreteerde bodemgebruik door wijzigingen in classificatie, in gebruikte bronnen of in productiemethode (terwijl er in werkelijkheid ter plaatse niets veranderd is).

Soms betreft dit situaties waarbij de nieuwe werkwijze de werkelijkheid beter benadert. En soms zal het zo zijn dat de oude methode een beter resultaat bood (bijvoorbeeld waar nu geschikte bronnen ontbreken voor specifieke objecten of terreinen die vroeger integraal visueel werden opgespoord).

Regel is echter dat de keuzes die gemaakt worden bij de nieuwe NBBG-interpretatie hetzelfde blijven als bij de oude BBG-methode, tenzij er expliciet wordt besloten om tijdelijk of permanent anders om te gaan met bepaalde objecten of terreinen. [Appendix 1](#) geeft hiervan een beknopt overzicht.

Uitgangspunt 3: Land = land, water = water (>1 ha)

De scheiding tussen land en water wordt bij het Bestand Bodemgebruik de landwatergrens genoemd. Deze grens wordt bij de productie van NBBG-kaarten bij elke nieuwe editie integraal herzien. Daarbij dienen de waterdeel-vlakken uit de BRT/Top10NL als primaire bron. Alleen bij een zeldzame evidente fout in de BRT of bij overduidelijke verschillen met de luchtfoto (bijvoorbeeld bij zand/grindwinning of bij bouw-activiteiten waarbij de landwatergrens aangepast wordt) wordt soms bewust afgeweken van de BRT. Mismatches in de feitelijke peilmomenten binnen het peiljaar tussen de betreffende BRT-release en de daarmee vergeleken luchtfoto's kunnen daarbij soms ook een rol spelen.

Zowel bij BBG als NBBG worden alle waterdeel-vlakken met een minimale breedte van 6 meter (inclusief 'droogvallend', oftewel tot aan de hoogwaterlijn) als water beschouwd, mits van voldoende omvang. Voor zowel land als water geldt daarbij binnen de bodemgebruiksstatistiek in principe een ondergrens van 1 ha. Land krijgt een code uit de hoofdgroepen 1 t/m 6. Water krijgt een code uit de hoofdgroepen 7 of 8. Terreinen gecodeerd als Buitenland (hoofdgroep 9) kunnen zowel land als water betreffen.

Uitzondering op de minimaal-1-ha-regel voor land en water zijn kleinere waterdelen die onder bruggen van spoorwegen, hoofdwegen en (met ingang van NBBG ook) lokale straten door met elkaar verbonden zijn en samen groter zijn dan 1 ha. Ter plaatse van die bruggen wordt dan een landcode toegekend, terwijl de verbonden waterdelen (ook indien kleiner dan 1 ha) een watercode krijgen.

Waterdelen die alleen door duikers met elkaar verbonden zijn moeten elk afzonderlijk groter zijn dan 1 ha. Daarnaast zijn er specifieke uitzonderingen voor bijzondere objecten zoals sluizen en stuwen (waarbij een samengestelde eis van 1 ha geldt voor alle landdelen, waarbij kleinere door water omsloten delen toegestaan zijn) en voor de Pier van Scheveningen (water op maaiveldniveau, maar opgenomen als land in de categorie Detailhandel en horeca).

Uitgangspunt 4: Gerichte controle van geautomatiseerde mutaties bij onzekerheid

Het uitgangspunt bij de NBBG-productie is dat interpreteurs (medewerkers van CBS die in aanvulling op de automatisering de kaart controleren en muteren) zich zoveel mogelijk richten op die locaties waar de geautomatiseerde interpretatie een te grote mate van onzekerheid kent (bijvoorbeeld als bronnen elkaar tegenspreken of als er opvallende veranderingen in het bodemgebruik gesignaleerd worden).

Ook zijn er locaties waarvoor (middels maskeringen en thematische signaleringen) expliciet wordt vastgelegd dat deze gericht door interpreteurs gemuteerd of gecontroleerd dienen te worden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om gebieden waarvan bekend is dat er known issues zijn bij de bronnen of om specifieke objecten waarvoor geen goede bron voorhanden is (zoals de buitenruimte van stations).

Uitgangspunt 5: Te klein bodemgebruik bij voorkeur toegerekend aan de eigen hoofdgroep

Onveranderd geldt bij NBBG nog steeds de oude BBG-regel dat een te klein terrein (oftewel kleiner dan de ondergrens die geldt voor het betreffende bodemgebruik) bij voorkeur wordt toegerekend aan een aangrenzend terrein binnen dezelfde hoofdgroep (tenzij expliciet anders vastgelegd). Daarbij worden alle aangrenzende terreinen uit een bepaalde hoofdgroep samengerekend bij de beoordeling of die ondergrens gehaald wordt.

Bovendien geldt hierbij (in aanvulling op de eerder genoemd regel 'land = land, water = water') de regel te klein land blijft altijd land (tenzij volledig ingesloten door water) en te klein water blijft altijd water (tenzij volledig ingesloten door land).

Uitgangspunt 6: Gebruik van basisregistraties

Als overheidsinstantie is CBS verplicht om gebruik te maken van landelijke basisregistraties zoals BRT (topografie), BAG (adressen en gebouwen) en BRP (gewaspercelen). Bij de oude productiemethodiek van BBG werd hier nog onvoldoende op ingespeeld, omdat die methodiek nog uit de periode rond het jaar 2000 stamde en de meeste van die registraties pas recenter zijn gecreëerd. Beter benutten van de beschikbare registraties was daarom een van de belangrijkste redenen om de oude methode te herzien.

Uitgangspunt 7: Kansen op vereenvoudiging benutten

Veel bestaande uitzonderingen waren binnen het oude BBG geïntroduceerd om specifieke situaties af te dekken. Sommige van de uitzonderingen konden zonder veel moeite binnen NBBG behouden blijven. Instandhouding van andere uitzonderingen zou echter onredelijk veel automatiseringsinspanningen vergen of soms ook simpelweg niet mogelijk zijn door ontbreken van geschikte bronnen. Daarom is in een aantal gevallen besloten om te vereenvoudigen door bestaande BBG-uitzonderingen af te schaffen. Een duidelijk voorbeeld hiervan is laten vervallen van wrakkenopslagplaats als aparte categorie.

Uitgangspunt 8: De bron accepteren, tenzij...

NBBG leunt veel meer dan voorganger BBG op digitale bronnen. Bronverandering wordt digitaal uit die bronnen afgeleid en bij voldoende zekerheid worden op basis daarvan geautomatiseerd mutaties in de bodemgebruikskaart doorgevoerd. De productie verloopt hierdoor efficiënter en sneller dan voorheen, maar er zijn ook enkele minpunten.

Geen enkele registratie is foutloos. Bovendien zijn al die bronnen ooit opgezet voor een ander doel dan gebruik bij de bodemgebruiksstatistiek, waardoor ze daar niet altijd in alle opzichten goed op aansluiten. En ook zijn door decentraal beheer bij sommige registraties regionale verschillen waarneembaar, die soms ook doorwerken bij hergebruik binnen NBBG.

Toch is besloten dat de bronnen het voordeel van de twijfel genieten, tenzij... NBBG is immers opgezet als een brongebaseerde methode, waarbij het ondoenlijk en onwenselijk is om alle bronnen in detail te herbeoordelen voor gebruik. Pas wanneer beschikbare bronnen elkaar in te grote mate tegenspreken of er sprake is van een te grote complexiteit wordt er gericht gecontroleerd.

Appendix 1: Inhoud NBBG versus BBG (per categorie)

Deze bijlage bevat een beknopte beschrijving van de inhoud van het vernieuwde Bestand Bodemgebruik (NBBG2022) en de veranderingen met het oude BBG (BBG2017).

Algemeen

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
Alle categ.	Dominant bodemgebruik op maaiveldniveau. Zoals voorheen op basis van areaal-ondergrenzen (1 hectare, tenzij...). Heroverweging van uitzonderingen.	Veranderingen: zie afzonderlijke categorieën.
	Idem toepassing van breedte-criteria , zoals voorheen, met heroverweging.	Veranderingen: zie afzonderlijke categorieën.
	Toerekening van gebieden die te klein zijn (voor de gestelde minimum-opervlakte of breedte van de categorie waartoe ze behoren) aan een van de aangrenzende vormen van bodemgebruik met voorrang aan een categorie binnen dezelfde hoofdgroep (tenzij...), zoals voorheen.	-
	Bodemgebruik op maaiveld afgeleid van bronnen (o.a. basisregistraties) . Bij meervoudig ruimtegebruik toepassing van hiërarchie en beslisregels om dominant bodemgebruik te bepalen, inclusief toerekening van kenmerken van verblijfsobjecten via panden aan onderliggende kadastrale percelen (tenzij...).	Integrale visuele waarneming en mutatie op basis van o.a. luchtfoto's, Top10NL en Top25raster.
	Indien de hoogteligging van gebruiksvormen niet specifiek beschikbaar is bij de gebruikte bronnen worden hier aannames voor gedaan, o.a. op basis van gebruiksoppervlaktes per gebruiksvorm.	Breuk door wijzigingen in de ruimtelijke afbakening door gebruik van en toerekening aan bronvlakken (waaronder kadastrale percelen, agrarische percelen uit de BRP, plus infrastructuur en natuur uit de BRT), in plaats van ruimtelijke afbakening op basis van begrenzingen zoals zichtbaar op luchtfoto en Top25raster.
	Werkwijze NBBG: mutatie-signalering op basis van geautomatiseerd vastgestelde bronveranderingen, gevolgd door automatische mutatie (bij hoge mate van zekerheid) of manuele mutatie door interpreter (bij hoge complexiteit, onverwachte overgangen of elkaar tegensprekende bronnen).	
	Toepassing van maskering van specifieke gebieden met hoge complexiteit (en veelal weinig veranderlijk van aard). Deze gebieden worden buiten de automatische mutaties gehouden en per definitie aan interpreters voorgelegd voor herbeoordeling en (indien nodig) manuele mutatie.	
	Op basis van bronnen eenmalig (bij de productie van NBBG2020/2022) integraal vervangen van bepaalde terreinen en objecten: - spoor (cat. 10) - wegnnet (cat. 11) - metro en sneltram (nieuwe cat. 13) - zonnepark (nieuwe cat. 36) - park en plantsoen → stedelijk groen (cat. 40 - nieuwe definitie/afbakening) - glastuinbouw (cat. 50 – striktere afbakening en gewijzigde ondergrens) - overig agrarisch (cat. 51) - gewaspercelen (nieuwe cat. 52, 53 – op basis van BRP) - natuur (cat. 60, 61, 62 – op basis van BRT). - water (cat. 70-78 en 80-83)	Eenmalig breuk door wijzigingen in de ruimtelijke afbakening bij integraal vervangen van thema's en objecten. Betreffende categorieën zijn bij productie van NBBG2020/2022 <u>eenmalig</u> integraal vervangen door het dominante bodemgebruik zoals dat ter plaatse op basis van NBBG-micro-kaartlagen is vastgesteld.
	Toepassing van correcties op eerdere peiljaren indien bij de productie van een nieuw peiljaar wordt vastgesteld dat het eerder vastgestelde bodemgebruik niet correct is. De correcties worden vastgelegd in een NBBG-mutatiebestand , dat voor alle NBBG-peiljaren het gecorrigeerde bodemgebruik bevat. NBBG heeft aldus, net als BBG, een mechanisme om geconstateerde tekortkomingen bij de productie van eerdere peiljaren bij een latere productie te herstellen.	Het gecorrigeerd bodemgebruik voor de BBG-peiljaren 1996-2017 is vastgelegd in het mutatiebestand van BBG2017. Dit bestand is <u>definitief</u> en deze BBG-peiljaren worden bij NBBG-producties niet meer gecorrigeerd.
	Zogenaamde ogen (gebied volledig ingesloten door infrastructuur): indien kleiner dan ondergrens (meestal dus kleiner dan 1 ha) dan toegerekend aan betreffende infrastructuur. Geen uitzonderingen meer. Indien groter dan 1 ha wordt ter plaatse het dominante bodemgebruik van dat terrein bepaald.	De ruimtelijke afbakening bij infrastructuur is bronafhankelijk (primair BRT/Top10NL). Hierdoor kan het voorkomen dat er verschillen bestaan tussen BBG en NBBG bij ingesloten terreinen (wel/niet groter dan 1 ha en wel/niet integraal bij de infrastructuur meegerekend).
	Zogenaamde oren (te klein gebied volledig ingesloten door infrastructuur én water) blijven met verlaagde ondergrens lokaal behouden indien kleiner dan 1 ha en groter dan 0,5 ha). Dus eerdere uitzonderingen blijven ook behouden.	Uitzondering oren lokaal toegepast zonder harde ondergrens.

Voorgaande tabel 'Algemeen' bevat toelichtingen op de inhoud van het Bestand Bodemgebruik die van toepassing zijn op alle hoofdgroepen en categorieën. In de tabellen hierna wordt verder ingezoomd op de inhoud van specifieke hoofdgroepen en categorieën.

De nadruk ligt daarbij niet op volledige specificaties van die hoofdgroepen en categorieën, maar op de inhoudelijke verschillen tussen BBG en NBBG. (Zie voor gedetailleerde specificaties van hoofdgroepen en categorieën van NBBG en BBG de productbeschrijvingen van NBBG2022 en BBG2017.)

Hoofdgroep 1: Verkeersterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
1	Op basis van bronnen eenmalig (bij de productie van NBBG2020/2022) integraal vervangen van bepaalde thema's en objecten (waaronder): - spoor (cat. 10) - weggennet (cat. 11) - metro en sneltram (nieuwe cat. 13)	Eenmalig breuk door wijzigingen in de ruimtelijke afbakening bij integraal vervangen van thema's en objecten. Betreffende categorieën zijn bij productie van NBBG2020/2022 <u>eenmalig</u> integraal vervangen door het dominante bodemgebruik zoals dat ter plaatse op basis van NBBG-micro-kaartlagen is vastgesteld.

Categorie 10: Spoorterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
10	Primaire bronnen NBBG: BRT/Top10NL, ProRail-data, met nacontrole en stationsomgevingen o.b.v. luchtfoto.	BBG primair o.b.v. Top25 en luchtfoto.
	Spoorterrein omvat het spoorbaanlichaam (inclusief talud), rangeerterrein, emplacement. Tevens stations, inclusief buitenruimte kaartenautomaten, P+R, fietsenstalling) en percelen met spoorgerelateerde gebouwen (deels o.b.v. bron ProRail). Stationsplein wordt meestal niet tot het spoorterrein gerekend.	-
	Spoortunnels worden, zoals voorheen, NIET tot het spoorterrein gerekend, tenzij een halfverzonken tunnel betreft die als op maaiveld wordt beschouwd.	-
	Spoorbruggen worden, zoals voorheen, zowel boven land als boven water tot het spoorterrein gerekend.	-
	Bij samenvallen van spoor met wegen (cat. 11) of met metro/sneltram (cat. 13) wordt dat terrein, zoals voorheen, toegerekend aan het spoorterrein.	-
	Spoor buiten gebruik wordt, zoals voorheen, tot spoorterrein gerekend. Museumspoor en bijbehorende gebouwen worden in NBBG echter tot het dagrecreatief terrein (cat. 43) gerekend. Smalspoor wordt, zoals voorheen, niet tot spoorterrein gerekend.	Museumspoor viel bij BBG onder spoor (cat. 10).
	Verbondenheid met het spoorwegnet is bij NBBG geén vereiste meer. Losliggende spoordelen, bijv. op bedrijventerreinen, zijn mogelijk.	Losliggende spoorvlakken bij BBG geen cat. 10. Eenmalig breuk.
	Spoorterrein is eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020, met gerichte nacontrole en waar nodig herstel spoorwegnet en stations.	Eenmalig breuk door afwijkende ruimtelijke afbakening, vervallen eis verbondenheid en wegvallen museumspoor.

Categorie 11: Hoofdweg

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
11	Primaire bron NBBG: BRT/Top10NL. Het hoofdwegenet wordt afgeleid van BRT/Top10NL (wegdeel-vlakken). Eenmalig integraal ingebrand bij NBBG2020, waarbij de ruimtelijke afbakening van de Top10NL wordt gevolgd. Lokale straten, fietspaden, trottoir, zij-bermen en talud worden (tenzij tot bovenstaande wegdeel-vlakken gerekend) niet tot de hoofdwegen gerekend. Verbondenheid met het hoofdwegenet is geén vereiste bij NBBG. Vrije toegankelijkheid voor algemeen autoverkeer is geén vereiste bij NBBG. Bij NBBG worden parkeerterreinen die behoren tot bodemgebruiksvormen in de hoofdgroepen 1-4, zoals voorheen, (mits direct aangrenzend of op zichzelf groter dan 1 hectare) meegerekend bij het bodemgebruik waarvoor ze bedoeld zijn (ook indien losliggend). Losliggende parkeerterreinen voor binnensteden (parkeerring) worden vaker dan voorheen toegerekend aan cat. 21. Openbare parkeerterreinen binnen de hoofdgroepen 5 en 6 (agrarisch en natuur) worden, zoals voorheen, in principe niet binnen die hoofdgroepen meegerekend (tenzij te klein en ingesloten). Deze P-terreinen worden tot verkeersterrein (cat. 11) geteld (ook indien losliggend, mits groter dan 1 ha). Carpoolplaatsen, P+R-locaties en truckersparkings die primair gericht zijn op wegvervoer worden, zoals voorheen, tot het hoofdwegenet (cat. 11) gerekend. P+R-locaties bij stations/haltes van trein (cat. 10) en metro/sneltram (cat. 13) worden tot de betreffende categorieën gerekend (ook indien losliggend van het betreffende netwerk). Bruggen in het hoofdwegenet (ook indien boven het maaiveld) worden, zoals voorheen, als verkeersterrein (cat. 11) beschouwd. Ook indien boven water. Bruggen van straten en lokale wegen die geen deel uitmaken van het hoofdwegenet (inclusief fietsersbruggen en voetgangersbruggen) worden indien boven water als land (in plaats van water) beschouwd. Dit doet recht aan het verbindend karakter van dergelijke bruggen tussen beide oevers. Deze bruggen worden echter niet tot de hoofdwegen (cat. 11) gerekend, maar worden toegerekend aan aangrenzend bodemgebruik. Tunnels behorend bij het hoofdwegenet (onder land of onder water) worden in NBBG niet tot de hoofdwegen cat. 11 gerekend. Ter plaatse wordt het bodemgebruik op maaiveld in kaart gebracht. Terreinen van RWS, Provincie, Gemeente, e.d. bedoeld voor onderhoud van het hoofdwegenet worden in NBBG niet meer tot cat. 11 gerekend, tenzij ze binnen de BRT/Top10NL tot de wegdelen gerekend worden die binnen NBBG tot de hoofdwegen gerekend worden. Tankstations gelegen aan het hoofdwegenet worden, zoals voorheen, bij voorkeur tot categorie 11 gerekend. Daarvan losliggende tankstations worden tot het aangrenzend bodemgebruik gerekend. Bij combinatie met andere activiteiten (winkel, horeca, garage, etc.) lokaal echter ook cat. 21 of cat. 24.	BBG primair o.b.v. Top25 en luchtfoto. Bij BBG werd het hoofdwegenet gebaseerd op de Top25 (visueel): paarse, rode, oranje, gele wegen, mits verbonden met het doorgaande hoofdwegenet en mits vrij toegankelijk voor algemeen autoverkeer. Bij BBG werd talud op veel locaties nog wel tot de hoofdwegen gerekend. Bij BBG was verbondenheid met het hoofdwegenet vereist. Bij BBG was toegankelijkheid voor algemeen autoverkeer vereiste. Doordat dit vereiste vervalt worden diverse wegen met beperkingen (zoals sommige zeedijken) anders dan bij BBG bij NBBG wel tot de hoofdwegen gerekend. Eenmalig breuk. Bij BBG werden parkeerterreinen vaker tot verkeersterrein (cat. 11) gerekend. Verbondenheid met het hoofdwegenet was daarbij vereist. Met name voor grotere parkeerterreinen die directe verbondenheid missen met het terrein of object waar ze bij horen (zoals grote parkeerterreinen bij ziekenhuizen, die daarvan gescheiden zijn door de de rond zo'n ziekenhuis lopende hoofdweg) geldt dat ze voorheen minder vaak bij dat betreffende bodemgebruik werden meegerekend. - Bij BBG werden bruggen die geen deel uitmaken van het hoofdwegenet (indien boven water) niet als land maar als water beschouwd. Eenmalig breuk (voornamelijk door het verbindend karakter in de nieuwe situatie en minder vanwege de (meestal beperkte) grootte van die bruggen. Tunnels van hoofdwegen gelegen <u>onder water</u> werden bij BBG wel tot cat. 11 gerekend. Dit betreft behalve kleinere lokale tunnels o.a. ook grote tunnels zoals Westerscheldetunnel, Coentunnel, Zeeburgertunnel, Beneluxtunnel, etc. Eenmalig breuk. Indien <u>onder land</u> gelegen werden dergelijke tunnels bij BBG voorheen ook al niet tot cat. 11 gerekend. Geen breuk. Dergelijke terreinen werden bij BBG tot cat. 11 gerekend. Eenmalig in beperkt mate breuk. -

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
	Busstations, busremise en taxi-standplaatsen worden, zoals voorheen, tot cat. 11 gerekend.	-
	Ogen in het hoofdwegennet (zoals bij klaverbladen) groter dan 1 hectare worden in NBBG niet meer als hoofdweg cat. 11 beschouwd (tenzij in de BRT tot de eerder genoemde wegdeel-vlakken gerekend).	Bij BBG werden dergelijke ogen, zonder harde areaal-bovengrens, in principe tot cat. 11 gerekend (behalve wanneer er ter plaatse duidelijk een ander specifiek bodemgebruik was, zoals bos). Eenmalig breuk.
	Middenbermen en zijbermen: Afhankelijk van grootte en van ruimtelijke afbakening bij de bron cat. 11 (Hoofdweg), cat. 51 (Overig agrarisch, als infra-groen) of toegerekend aan aangrenzend bodemgebruik. Trottoir, fietspad en parkeervakken langs de weg worden bij voorkeur nog steeds aan het aangrenzend bodemgebruik toegerekend, maar kunnen bronafhankelijk of door toerekening als reststrook ook aan de hoofdweg cat. 11 worden toegerekend.	Bij BBG werden middenbermen indien groter dan 1 ha meestal bij de weg meegerekend als cat. 11. Zijbermen, fietspad, trottoir, parkeervakken etc. werden meestal toegerekend aan het aangrenzend bodemgebruik. Eenmalig breuk.
	Oren (d.w.z. te klein terrein tussen weg en water met duidelijke eigen functie): lokaal afwijken van ondergrenzen toegestaan (wel als uitzondering, met als doel voorkomen ongewenste lokale vertekening).	Bij BBG bestond deze uitzondering ook al. Bestaande oren uit BBG2017 zijn in de meeste gevallen lokaal behouden. Lokaal beperkt breuk.
	Busbanen zijn tijdelijk in een aparte categorie 14 ondergebracht geweest. Deze categorie is inmiddels echter vervallen. Busbanen worden daarmee, zoals voorheen, tot het aangrenzend bodemgebruik gerekend. Zie hierna.	-
	Hoofdwegen eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Eenmalig breuk.

Categorie 12: Vliegveld

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
12	Primaire bron NBBG: BRT/Top10NL + luchtfoto + BBG2017.	BBG primair o.b.v. Top25 en luchtfoto.
	Ingelegen groen binnen vliegveldcontouren opgenomen als cat. 12 indien functioneel in gebruik voor vliegen (bij landen/opstijgen, opstellen, etc.), bijvoorbeeld bij zweefvliegtreinen . Indien niet functioneel in gebruik voor vliegen, dan opgenomen als cat. 51 (Overig agrarisch) of cat. 61 (Open droge natuur) afhankelijk van de aard van de begroeiing.	BBG2015 en eerder dergelijke terreinen niet als cat. 12. Met ingang van BBG2017 ingelegd groen echter wel volgens de nieuwe criteria cat. 51 of cat. 61 indien functioneel in gebruik voor vliegen. Beperkt breuk tussen BBG2015 en BBG2017.

Categorie 13: Metro en sneltram

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
13	Nieuwe categorie in NBBG. Omvat bijbehorende spoornetwerk, stations/haltes en parkeerfaciliteiten. Bij samenvallen met treinspoor gaat spoor (cat. 10) vóór cat. 13. Bij samenvallen met het hoofdwegennet gaat cat. 13 vóór cat. 11.	Categorie niet in BBG. Metro en sneltram werden voorheen bij het omliggend bodemgebruik meegerekend en niet als scheidend element in het omliggend terrein beschouwd.
	Primaire bron NBBG: BRT + luchtfoto.	BBG primair o.b.v. Top25 en luchtfoto.
	Eenmalig integraal hard ingebrand bij NBBG2020.	Eenmalig breuk.

Categorie 14: Busbaan → VERVALLEN

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
NIET	VERVALLEN. Busbaan was een tijdelijke nieuwe categorie in de eerste voorlopige versie van NBBG2020. De terreinen in deze categorie bleken lokaal echter voor teveel versnippering te zorgen. Besloten is daarom om busbaan als zelfstandige categorie te laten vervallen. Met ingang van de publicatie van NBBG2020 v3 en NBBG2022 v1 worden busbanen weer, zoals voorheen bij BBG, tot het aangrenzend bodemgebruik gerekend.	Busbanen werden en worden zowel bij BBG als bij NBBG tot het aangrenzend bodemgebruik gerekend.

Hoofdgroep 2: Bebouwd terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
2	Primaire bronnen voor bebouwing (ook buiten hoofdgroep 2) zijn de basisregistraties BAG (panden, verblijfsobjecten, ligplaatsen, standplaatsen, gebruiksfuncties, oppervlaktes) en DKK (percelen). Aanvullend hierop wordt o.a. gebruik gemaakt van object-informatie uit de CBS Nabijheidsstatistiek (NAB), bedrijventyperingen uit het Bedrijvenregister (ABR) en contouren van bedrijventerreinen uit de basisregistratie BRT (topografie).	Bij BBG werd het functioneel bodemgebruik van de bebouwing afgeleid uit o.a. BAG, luchtfoto, Top25, Locatus (detailhandel) en diverse andere bronnen. Breuk.
	Veel bebouwing wordt tot de hoofdgroep Bebouwd terrein gerekend, maar op basis van het bijbehorende bodemgebruik (of vanwege toerekening van restvlakken) worden sommige panden tot een andere hoofdgroep gerekend. Voorbeelden hiervan zijn stations (cat. 10), panden met een recreatief gebruik (hfdgr. 4), kassen (cat. 50) en boerderijen (cat. 51-53).	-
	De afleiding bij bebouwing (ook buiten hoofdgroep 2) is in veel gevallen: DKK-perceel > BAG-pand > BAG-vbo > dominante BAG-vbo-gebruiksfunctie Bij bebouwing met meervoudig ruimtegebruik wordt de dominante gebruiksfunctie van de binnen een pand aanwezige verblijfsobjecten (vbo) bepaald. Het betreffende bodemgebruik wordt vervolgens meestal toegerekend aan het gehele onderliggende kadastrale perceel. Wanneer er meerdere panden (met andere NBBG-categorieën) op één perceel staan, wordt het perceel opgeknipt (met de Thiessen methode), waarna de afzonderlijke delen die daarbij ontstaan elk apart worden geclassificeerd. In veel gevallen is er in de werkelijkheid sprake van een min of meer homogeen bodemgebruik op een volledig perceel. Bovenstaande toerekening aan kadastrale percelen doet dan goed recht aan de betreffende situatie. Soms is er bij meervoudig ruimtegebruik echter sprake van een kadastrale verkaveling die niet aansluit bij het feitelijk bodemgebruik ter plaatse.	Bij BBG werd ruimtelijke afbakening vaak visueel bepaald op basis van luchtfoto en Top25. Dat leverde een ruimtelijke afbakening op die veelal homogeniteit bood qua bodemgebruik en niet zozeer op een onderliggend eigendom geënt was. Breuk.
	De hoogteligging van de BAG-vbo-gebruiksfuncties is niet bekend. Daarom worden aannames gedaan (onder meer gebaseerd op wel bekende kenmerken zoals netto en bruto vloeroppervlaktes van de verblijfsobjecten en de contouren van de panden). Deze aannames kloppen vaak, maar soms ook niet. Soms kan dit worden ondervangen door gebruik van aanvullende bronnen, maar soms ook niet. Soms is de feitelijke situatie ter plaatse helemaal niet vast te stellen op basis van de beschikbare bronnen.	Bij BBG werd het dominante bodemgebruik situationeel bepaald op basis van luchtfoto's en aanvullende informatie. Breuk.
	Niet alle vbo-gebruiksfuncties uit de BAG laten zich 1-op-1 vertalen naar de bodemgebruikscategorieën van NBBG. Zo kan een vbo met de gebruiksfunctie Bijeenkomstfunctie afhankelijk van het feitelijke gebruik bijvoorbeeld huishoren bij o.a. de categorieën 21 (Detailhandel en horeca), 23 (Sociaal-culturele voorziening) en 41 (Sportterrein). Vandaar dat deze gebruiksfuncties soms gecombineerd worden met aanvullende informatie, bijvoorbeeld uit ABR.	Bij BBG werd het dominante bodemgebruik situationeel bepaald op basis van luchtfoto's en aanvullende informatie. Breuk.

Categorie 20: Woonterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
20	De afleiding bij bebouwing (waaronder woningen) is in veel gevallen: DKK-perceel > BAG-pand > BAG-vbo > dominante BAG-vbo-gebruiksfunctie	Bij BBG woonterrein gebaseerd op o.a. BAG, Top25raster en vooral: luchtfoto. Breuk.
	Woningen worden als aangrenzend beschouwd indien de onderlinge afstand tussen de betreffende percelen niet meer dan 15 meter is. Bij NBBG geldt dit zowel binnen als buiten de bebouwde kom.	Bij BBG gold hiervoor als vuistregel een maximale onderlinge afstand van 15 meter binnen de bebouwde kom en 25 meter buiten de bebouwde kom. Lokaal eenmalig breuk.
	Hoogbouw (woonflats) verlaagde ondergrens van 0,1 ha ter voorkoming van wegvallen indien omringd door groenvoorziening, etc. Voorwaarden: minstens 3 verdiepingen, minstens 0,1 ha pandoppervlak en mits uitsluitend woongebruik. Deze uitzondering geldt alleen bij woonterrein (cat. 20) en niet bij andere categorieën.	Bij BBG geen uitzondering voor hoogbouw. Hoogbouw werd in BBG meestal wel woonterrein door meerekenen van omliggend groen. Lokaal breuk.

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
	Lintbebouwing valt bij NBBG lokaal weg als woonterrein. Dit gebeurt vooral daar waar woonterrein (vooral in buitengebied) in afwisseling met agrarische bebouwing voorkomt. Dit is niet zozeer ongewenst of fout, maar een gevolg van de toepaste methode. Bronafhankelijk.	Bij BBG werd bij dit soort situaties lokaal soms anders geoordeeld en de betreffende stroken bebouwing wel als aaneengesloten woonterrein beschouwd. Lokaal breuk.
	Tuinen, particuliere weides bij woonhuis, particulier groen, etc. worden bij NBBG op basis van DKK-perceel vaker tot het woonterrein gerekend. Bronafhankelijk.	Bij BBG werden situaties primair situationeel beoordeeld op basis van de luchtfoto. Indien sprake was van een (te) groot onbebouwd terreindeel, dan werden dergelijke terreinen soms deels of geheel (inclusief woning) aan een of meerdere andere categorieën toegerekend. Bij BBG werd de eigendomssituatie (zoals kadastreel vastgelegd in DKK) daarbij vaak niet meegewogen. Lokaal breuk.

Categorie 21: Detailhandel en horeca

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
21	Bij NBBG zijn detailhandel en horeca sterker dan voorheen bronafhankelijk (o.a. gebaseerd op BAG/vbo-gebruiksfuncties, nabijheidsstatistiek, ABR).	Bij BBG werden detailhandel en horeca gebaseerd op o.a. luchtfoto's, de voorgaande editie van het BBG en nabijheidsstatistiek (echter vrijblijvender, meer in de vorm van signalering).
	Ruimtelijke afbakening (winkel)centra en uitgaansgebieden zijn bij NBBG in toegenomen mate bronafhankelijk.	Bij BBG werden (winkel)centra en uitgaansgebieden vaak integraler beoordeeld (o.a. aan de hand van luchtfoto's) en als cat. 21 beschouwd dan bij NBBG. Lokaal breuk.
	Losliggende parkeerterrein (groter dan 1 ha) ten behoeve van (winkel)centra en uitgaansgebieden worden bij NBBG vaker aan cat. 21 toegerekend. Het gaat daarbij o.a. om parkeerring-P's nabij stadscentra.	Bij BBG werden verder weg gelegen losliggende parkeerterreinen meestal niet meegerekend bij categorie 21, maar bij een van de direct aangrenzende vormen van bodemgebruik. Breuk.
	Distributiecentra voor de detailhandel worden (net als groothandel) tot categorie 24 gerekend.	-

Categorie 22: Openbare voorziening

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
22	Bij NBBG zijn openbare voorzieningen sterker dan voorheen bronafhankelijk (o.a. gebaseerd op BRT/Top10NL, BAG, nabijheidsstatistiek, ABR). Daarbij komen de terreinen en objecten zoals die in de bronnen beschikbaar zijn qua inhoudelijke en ruimtelijke afbakening niet altijd overeen met die zoals die bij BBG gehanteerd werden. Dezelfde termen dekken indien gebruikt in meerdere bronnen soms ook niet dezelfde inhoudelijke lading.	Bij BBG werden openbare voorzieningen primair gebaseerd op gebaseerd BRT/Top25raster, luchtfoto's en de voorgaande editie van het BBG. Lokaal breuk.
	Terreinen en objecten die naar hun aard als openbare voorziening worden beschouwd, worden tot categorie 22 gerekend - óók indien de betreffende voorziening commercieel aanbesteed is. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gemeentelijke milieustraat.	Door de toegenomen bronafhankelijkheid bij NBBG kan het echter gebeuren dat dergelijke voorzieningen die voorheen op basis van primair luchtfoto en BRT/Top25raster werden opgespoord, nu tot categorie 24 gerekend worden.
	Voor sluizen, stuwcomplexen en bijbehoren (zoals vistrappen) geldt bij NBBG net als voorheen bij BBG een areaal-eis van 1 ha voor de samenstellende landdelen. Afzonderlijke delen, ook indien volledig omringd door water, kunnen dus kleiner dan 1 ha zijn. Doel is te voorkomen dat dergelijke complexen, die vaak doorsneden worden door waterlopen en soms ook nog door hoofdwegen, wegvallen.	-
	Defensie-terreinen en objecten worden tot openbare voorzieningen (cat. 22) gerekend. Bijbehorende natuurlijke terreinen zonder speciale functie of bebouwing worden, zoals voorheen bij BBG, echter tot de hoofdgroep natuurlijk terrein gerekend (bos cat. 60 en open droog terrein cat. 61).	-
	Zonneparken worden bij NBBG niet langer tot categorie 22 gerekend, maar opgenomen in een eigen aparte categorie binnen hoofdgroep 3.	Eenmalig breuk in beide categorieën.

Categorie 23: Sociaal-culturele voorziening

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
23	Bij NBBG zijn sociaal-culturele voorzieningen sterker dan voorheen bronafhankelijk (o.a. gebaseerd op BRT/Top10NL, BAG, nabijheidsstatistiek, ABR). Daarbij komen de terreinen en objecten zoals die in de bronnen beschikbaar zijn qua inhoudelijke en ruimtelijke afbakening niet altijd overeen met die zoals die bij BBG gehanteerd werden. Dezelfde termen dekken indien gebruikt in meerdere bronnen soms ook niet dezelfde inhoudelijke lading.	Bij BBG werden sociaal-culturele voorzieningen primair gebaseerd op gebaseerd BRT/Top25raster, luchtfoto's en de voorgaande editie van het BBG. Lokaal breuk.
	Zowel scholen voor voortgezet onderwijs als scholen voor speciaal onderwijs (speciaal basisonderwijs en speciaal voortgezet onderwijs) worden tot categorie 23 gerekend. Scholen voor regulier basisonderwijs daarentegen worden tot het omliggende woonterrein (cat. 20) gerekend.	-
	Erfgoedlocaties zonder duidelijk ander hedendaags gebruik worden bij NBBG iets vaker dan voorheen bij BBG gerekend tot categorie 23 (het bebouwde deel), eventueel in combinatie met categorie 43 (dagrecreatief; voor de bijbehorende buitenruimte). Daarbij gaat het niet zozeer om afzonderlijke monumentale panden (op zichzelf vaak te klein voor de gestelde ondergrens van 1 hectare), maar bijvoorbeeld wel om grotere locaties zoals het werelderfgoed bij Kinderdijk en de Zaanse Schans.	Bij BBG erfgoedlocaties minder vaak 23/43. Lokaal beperkt breuk.
	Uitgaansgelegenheden zoals discotheek, bioscoop en casino worden, hoewel ook met sociaal-culturele gebruikaspecten, bij NBBG net als voorheen bij BBG tot categorie 21 (Detailhandel en horeca) gerekend. Vaak betreft het locaties met meervoudig ruimtegebruik.	Waar het primaire gebruik van zo'n locatie voorheen voornamelijk door de interpreter beoordeeld werd, wordt dit bij NBBG vaker bronafhankelijk geautomatiseerd bepaald. Lokaal breuk.

Categorie 24: Bedrijfsterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
24	Categorie 24 omvat bij NBBG, net zoals voorheen bij BBG, terreinen voor bedrijfsmatige activiteiten voor zover de betreffende bedrijven niet expliciet in een andere categorie zijn ondergebracht. Het betreft daarbij zowel bebouwing als bijbehorende (meest verharde) onbebouwde terreinen. Het betreft bedrijfsterreinen van zowel industrie als kantoren.	Splitsing van categorie 24 in twee subcategorieën (industrie en kantoor) is in kader van NBBG overwogen maar bleek in praktijk lokaal tot een te grote mate van versnippering en daardoor (bij toepassing van de 1 hectare-ondergrens) lokaal tot ongewenste vertekening van de kaart te leiden.
	De inhoudelijke en ruimtelijke afbakening van bedrijfsterreinen is bij NBBG sterker dan voorheen bij BBG bronafhankelijk. Dit geldt zowel voor de afbakening van de bedrijfsterreinen zelf (door koppeling met kadastrale percelen) als voor de afbakening van omliggende objecten en terreinen zoals wegeninfrastructuur en groenvoorzieningen. Daarbij komen de terreinen en objecten zoals die in de bronnen beschikbaar zijn qua inhoudelijke en ruimtelijke afbakening niet altijd overeen met die zoals die bij BBG gehanteerd werden. Dezelfde termen dekken indien gebruikt in meerdere bronnen soms ook niet dezelfde inhoudelijke lading.	Bij BBG werden bedrijfsterreinen vaak primair op basis van de luchtfoto afgebakend. Daarbij speelden fysiek herkenbare elementen zoals hekken, opslagterrein, etc. een belangrijke rol. Lokaal breuk.
	Braakliggende terreinen op bedrijventerreinen (uitgaande van de contouren van bedrijventerreinen zoals vastgelegd in de BRT/Top10NL) worden niet tot de bedrijfsterreinen gerekend maar tot de bouwterreinen (cat. 34). Onder braakliggende terreinen worden daarbij alle terreinen op een bedrijventerrein (of een kennelijke uitbreiding daarvan) verstaan zonder duidelijke actief functioneel bodemgebruik en zonder actieve bouwactiviteit. Terreininrichting zoals bebouwing en permanent ingerichte elementen zoals infrastructuur, waterpartijen, groenvoorzieningen en natuur worden daarbij niet tot de braakliggende terreinen gerekend (tenzij door toerekening van reststroken).	Bij BBG werden bedrijventerreinen primair visueel afgebakend, terwijl hiervoor bij NBBG strikter van de BRT/Top10NL uitgegaan wordt. Deze contouren spelen echter uitsluitend een doorslaggevende rol bij de classificatie van braakliggende terreinen als bouwterrein. Breuk. Bedrijfsmatige activiteiten van voldoende omvang worden zowel bij BBG als bij NBBG ook buiten de contouren van bedrijventerreinen tot categorie 24 gerekend.
	Wrakkenopslagplaats is bij NBBG als zelfstandige categorie VERVALLEN vanwege het ontbreken van een geschikte bron. Deze terreinen worden nu toegerekend aan categorie 24 (Bedrijfsterrein).	Wrakkenopslagplaats in BBG als categorie 31. Eenmalig beperkt breuk in beide categorieën.
	Categorie 24 wordt voortaan consequenter Bedrijfsterrein genoemd, met fs. Dit ter onderscheid van de term bedrijventerrein (die bij het Bestand Bodemgebruik een rol speelt in de afbakening van de bouwterreinen).	Voorheen bij BBG werd categorie 24 soms ook wel aangeduid als Bedrijventerrein.

Hoofdgroep 3: Semi-bebouwd terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
3	Hoofdgroep 3 omvat terreinen met een zekere mate van verharding die niet in gebruik zijn als verkeersterrein, bebouwd terrein, recreatief terrein, agrarisch terrein of natuurlijk terrein. Categorie 35 (Semi-verhard overig terrein) vervult (samen met categorie 51 Overig agrarisch terrein) een rol als rest-categorie voor terreinen die niet goed binnen een van de andere categorieën passen.	-
	Categorie 31 (Wrakkenopslagplaats) is <u>VERVALLEN</u> .	Eenmalig breuk: verschuiving van 31 naar 24.
	Categorie 36 (Zonnepark) is <u>NIEUW</u> .	Eenmalig breuk: verschuiving van 22 naar 36.

Categorie 30: Stortplaats

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
30	Primaire bronnen: BRT/Top10NL, voorgaande Bestand Bodemgebruik (BBG-1)	BRT/Top25raster, BBG-1
	Onder stortplaatsen wordt terrein voor langdurige opslag van afval verstaan. Vanwege veelal aanwezige beperkingen voor herontwikkeling van dergelijke terreinen (zoals bodemvervuiling) worden (zowel bij NBBG als voorheen bij BBG) stortplaatsen ook na uitgebruikname tot deze categorie gerekend , totdat er ter plaatse een nieuwe vorm van bodemgebruik is gerealiseerd.	-

Categorie 31: Wrakkenopslagplaats → VERVALLEN

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
NIET	Wrakkenopslagplaats is bij NBBG als zelfstandige categorie <u>VERVALLEN</u> vanwege het ontbreken van een geschikte bron. Deze terreinen worden nu toegerekend aan categorie 24 (Bedrijfsterrein).	Wrakkenopslagplaats in BBG als categorie 31. Eenmalig beperkt breuk in beide categorieën.

Categorie 32: Begraafplaats

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
32	Primaire bron: BRT/Top10NL	BRT/Top25raster en luchtfoto
	Categorie 32 (met begraafplaats, crematorium, natuurbegraafplaats, etc.) is in NBBG inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van BBG, maar door afwijkende ruimtelijke afbakeningen (bron: BRT) kan er lokaal beperkt verschil zijn (onder meer bij de ruimtelijke afbakeningen van in bos en open natuur gelegen delen van natuurbegraafplaatsen).	Eenmalig beperkt breuk.

Categorie 33: Delfstofwinplaats

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
33	Primaire bronnen: BRT/Top10NL en luchtfoto	BRT/Top10NL, BRT/Top25raster en luchtfoto
	Delfstofwinplaatsen betreffen locaties in gebruik ten behoeve van het winnen van delfstoffen uit de bodem. Het kan zowel dieptewinning als oppervlaktewinning betreffen, maar in principe worden alleen de bijbehorende oppervlakteterreinen tot de categorieën 33 en 76 gerekend.	-
	Alleen indien delfstofwinning ter plaatse het hoofddoel van de betreffende activiteiten vormt. Indien zand/grindwinning plaatsvindt als nevenactiviteit in kader van bouwactiviteit, dan geen cat. 33+76 maar cat. 34+78.	-
	Niet tot delfstofwinning wordt gerekend: (grond)waterwinning	-

Categorie 34: Bouwterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
34	Primaire bronnen: BRT/Top10NL (waaronder locaties van bedrijventerreinen), BAG (o.a. status en gebruikstype van pand/verblijfsobject), BBG-1, luchtfoto.	-
	Categorie 34 omvat bij NBBG, net als voorheen bij BBG, zowel actieve bouwterreinen (incl. sloopterreinen) als braakliggende terreinen op bedrijventerreinen (zonder bouwactiviteit).	-
	Het betreft uitsluitend die delen van deze terreinen die op bestaand land gelegen zijn. Bouwactiviteit ter plaatse van bestaand water worden tot cat. 78 gerekend.	-
	Bouwterreinen worden door CBS in pre-interpretatie in kaart gebracht. Hierbij worden bestaande bouwterreinen herbeoordeeld en nieuwe bouwterreinen opgespoord. In kader van de NBBG-vernieuwingen wordt hierbij gebruik gemaakt van meer en gedetailleerdere bronnen. Luchtfoto-vergelijking speelt hierbij bij NBBG, net als voorheen bij BBG, een primaire rol. Reden: Er is geen direct bruikbare externe bron voor bouwterreinen zoals gedefinieerd binnen de context van het bodemgebruik. Juridische planfiguren zoals bestemmingsplannen definiëren vaak slechts wat er mag, niet wat er feitelijk gebeurt (of juist niet gebeurt).	In aanvulling op traditionele luchtfoto-vergelijking door interpreteurs wordt bij NBBG ook ingezet op toepassing van kunstmatige intelligentie bij bouwterrein-gerelateerde mutatiesignalering.
	Bij de ruimtelijke afbakening van bouwterreinen wordt slechts beperkt rekening gehouden met de ligging van kadastrale percelen. Het gaat om feitelijk gebruik van de terreinen, niet om juridisch eigendom . Vaak vindt herverkaveling van terreinen pas plaats nadat initiële bouwactiviteiten zoals sloop en bouwrijp maken van terreinen al gestart of zelfs al voltooid zijn.	-
	Ruimtelijke afbakening bij NBBG lokaal strikter ingetekend , mede op basis van bronnen. Met name bij braakliggende terreinen op bedrijventerreinen lokaal objecten en terreindelen met een eigen permanente inrichting zoals waterpartijen, groenvoorziening, ontsluitende wegen (soms ook lokale straten buiten cat. 11), natuur.	Bij BBG werden aangrenzende elementen zoals waterpartijen, groenvoorziening, ontsluitende wegen (soms ook lokale straten buiten cat. 11), natuur, etc. soms wel meegerekend bij cat. 34. Deze elementen hadden daarbij soms ook vaker een verbindend karakter tussen nabij elkaar gelegen bouwterreinen (en daarmee tevens een scheidend karakter voor omliggende andere vormen van bodemgebruik). Eenmalig breuk.
	Bij NBBG breedtecriterium vervallen .	Bij BBG ondergrens breedte 5 meter. Lokaal beperkt breuk, voornamelijk bij braakliggende terreinen op bedrijventerreinen, meer dan bij actieve bouwterreinen.

Categorie 35: Semi-verhard overig terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
35	Primaire bronnen NBBG: BRT, luchtfoto, Register Externe Veiligheid (REV).	BBG primair o.b.v. Top25 en luchtfoto.
	De verlaagde ondergrens voor in water gelegen onderdelen van waterkeringen, zoals strekdammen en kribben, is afgeschaft .	Bij BBG werd voorheen een verlaagde ondergrens van 0,3 ha toegepast voor dergelijke objecten, mits in directe nabijheid van cat. 35-terreinen die wel voldeden aan de areaal-ondergrens van 1 ha.
	Terreinen met grote buisleidingstroken zonder duidelijk ander bodemgebruik op maaiveld worden soms tot cat. 35 gerekend (en niet als braakliggend op bedrijventerrein tot cat. 34). Vooral toegepast in Rotterdamse havens. Op basis van informatie uit REV (Register Externe Veiligheid). Voor deze terreinen geldt een areaal-ondergrens van 1 ha voor de samenstellende delen, aangezien er op maaiveldniveau vaak doorsnijdingen zijn met weg- en spoor-infrastructuur.	Bij BBG werd geen rekening gehouden met grote buisleidingstroken. Betreffende terreinen zaten meestal in cat. 34 (als braak op bedrijventerrein) of cat. 51 (overig agrarisch). Eenmalig breuk.
	Categorie 35 wordt vaker dan voorheen toegepast als restcategorie waar het bodemgebruik niet met voldoende zekerheid vastgesteld kan worden.	Bij BBG werd hiervoor vaker dan bij NBBG ook cat. 51 (overig agrarisch) gebruikt. Beide categorieën vervullen ook bij NBBG nog steeds de rol van restcategorie.

Categorie 36: Zonnepark

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
36	Primaire bron: BRT/Top10NL.	Luchtfoto.
	Zonnepark als zelfstandige categorie 36 is nieuw , op basis van BRT/Top10NL. Bij BBG werd zonnepark tot de openbare voorzieningen (cat. 22) gerekend. Vanwege het semi-verharde karakter van de inrichting van de zonneparken is echter besloten dat zonneparken meestal meer bij het semi-bebouwd terrein (hoofdgroep 3) dan bij het bebouwd terrein (hoofdgroep 2) thuishoren.	Bij BBG werden zonneparken tot de openbare voorzieningen (cat. 22) gerekend (ongeacht eigendom). Eenmalig breuk in beide categorieën.
	Zoals voorheen gaat het om zelfstandige zonneparken op maaiveldniveau . Zonnepanelen op bijvoorbeeld bebouwing en overkappingen worden niet tot categorie 36 gerekend. Ook op water drijvende zonneparken worden niet als zonnepark (cat. 36) beschouwd.	-
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020. Daarbij lokaal beperkt breuk door verschil in ruimtelijke afbakening tussen contouren Top10NL en eerdere intekening op basis van luchtfoto's.	Eenmalig breuk in beide categorieën.

Hoofdgroep 4: Recreatief terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BGG (indien afwijkend)
4	Bij publicatie van NBBG2020/2022 hernoemd van Recreatieterrein naar Recreatief terrein, vanwege in omloop zijn van meerdere naam-varianten. (Mogelijk wordt deze hernoeming in een later stadium nog herzien.)	Hoofdgroep 4-naam BGG: zowel variant Recreatieterrein als variant Recreatief terrein in gebruik geweest.
	Hoofdgroep 4 kent bij NBBG meerdere verlaagde areaal-ondergrenzen: . categorie 41 (Sportterrein): 0,5 ha . categorie 42 (Volkstuin): 0,1 ha . binnen categorie 43 (Dagrecreatief terrein): landdeel jachthaven 0,1 ha	-
	Door toerekening van panden en daarin gelegen verblijfsobjecten aan onderliggende kadastrale percelen, worden bij NBBG soms meerdere objecten als één geheel beschouwd, met soms afwijkende ruimtelijke afbakeningen en soms afwijkende classificaties van specifieke objecten als gevolg. Zo kunnen een sporthal of een zwembad op het terrein van een school, een revalidatiecentrum of een vakantiepark daardoor bij NBBG bijvoorbeeld, afhankelijk van de bronnen, in afwijking van het oude BGG juist wel of juist niet als (zelfstandig) sportterrein 41 geïnclassificeerd worden. De verlaagde ondergrens bij categorie 41 en lokaal gerichtere toerekening van parkeerterreinen aan de primaire gebruiksvorm spelen hierbij ook een rol.	Afwijkende ruimtelijke afbakeningen en classificaties mogelijk bij combinaties van sportfaciliteiten met andere vormen van bodemgebruik. Lokaal breuk.

Categorie 40: Stedelijk groen

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BGG (indien afwijkend)
40	Primaire bron: Initieel bij de productie van NBBG-edities 2020 en 2022 afgeleid van groenvoorziening uit de ecosysteemtijpenkaart (ESTK) van CBS, met een nieuwe ruimtelijke afbakening gerelateerd aan bebouwde kom-grenzen uit de BRT/Top10NL.	Bij BGG werd de oude categorie 40 (Park en plantsoen) primair gebaseerd op BRT/Top25raster en luchtfoto. Breuk.
	Categorie 40 is bij NBBG inhoudelijk herzien: Stedelijk groen vervangt bij NBBG het Park en plantsoen van het oude BGG. Belangrijkste reden hiervoor is het ontbreken van een bruikbare bron op basis waarvan de oude werkwijze ongewijzigd voortgezet kon worden. De nieuwe categorie Stedelijk groen is gedefinieerd als terrein met groenvoorziening binnen de bebouwde kom (inclusief park en plantsoen). Niet tot deze categorie worden gerekend groen binnen de bebouwde kom met een duidelijke andere primaire vorm van bodemgebruik, zoals natuur, tuinen, groenvoorziening bij infrastructuur (cat. 51) en agrarisch groen.	Bij BGG vond geen expliciete ruimtelijke afbakening op de bebouwde komgrens plaats. Eenmalig breuk.
	Ruimtelijke afbakening van het groen bronafhankelijk.	Lokaal eenmalig breuk.
	Verharde elementen zoals betonnen of geasfalteerde sportveldjes en speeltoestellen worden in veel gevallen alleen meegerekend bij park en plantsoen indien kleiner dan 1 ha en ingesloten door of grenzend aan een terrein in categorie 40.	Niet-groene elementen zoals betonnen of geasfalteerde sportveldjes en speeltoestellen werden voorheen bij BGG in de meeste gevallen als park en plantsoen beschouwd. Breuk.
	Vrije openstelling voor het publiek is geen vereiste voor een terrein om tot de categorie 40 gerekend te kunnen worden.	Bij BGG was toegankelijkheid in principe wel een vereiste voor park en plantsoen, al werd daar lokaal (o.a. vanwege onvoldoende zekerheid daaromtrent) soms ook van afgeweken. Breuk.
	Diverse objecten en terreinen (zoals historisch verdedigingswerken, hertenkampen, kinderboerderijen en specifieke delen van landgoederen worden situationeel soms ook tot categorie 40 gerekend (ook indien buiten de bebouwde kom).	-
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Eenmalig breuk.
	Mogelijk wordt deze categorie nog nader herzien. Gebruik van de basisregistratie BGT als vervangende of aanvullende bron bij de productie van NBBG2024 (waar nodig inclusief correctie van NBBG2020 en NBBG2022) wordt overwogen. Ook worden de criteria voor al dan niet toerekenen van bos binnen de bebouwde kom aan categorie 40 mogelijk nog herzien.	-

Categorie 41: Sportterrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
41	Primaire bronnen: BRT/Top10NL, DKK, NAB, ABR. Door toerekening van panden en daarin gelegen verblijfsobjecten aan onderliggende kadastrale percelen, worden bij NBBG soms meerdere objecten als één geheel beschouwd, met soms afwijkende ruimtelijke afbakeningen en soms afwijkende classificaties van specifieke objecten als gevolg. Zo kunnen een sporthal of een zwembad op het terrein van een school, een revalidatiecentrum of een vakantiepark daardoor bij NBBG bijvoorbeeld, afhankelijk van de bronnen, in afwijking van het oude BBG juist wel of juist niet als (zelfstandig) sportterrein 41 geclassificeerd worden. De verlaagde ondergrens bij categorie 41 en lokaal gerichtere toerekening van parkeerterreinen aan de primaire gebruiksvorm spelen hierbij ook een rol. Op basis van bronnen (waaronder bedrijvenregister ABR) lokaal andere classificaties van maneges (cat. 41), paardenfokkerijen (cat. 51) en dienstverlening op het gebied van paarden (zoals paardenpension, cat. 24).	Bij BBG: BRT/Top25raster en luchtfoto. Afwijkende ruimtelijke afbakeningen en classificaties mogelijk bij combinaties van sportfaciliteiten met andere vormen van bodemgebruik. Lokaal breuk. Lokaal beperkt breuk.

Categorie 42: Volkstuin

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
42	Primaire bron: BRT/Top10NL, voorgaande Bestand Bodemgebruik (BBG-1). Inhoudelijk ongewijzigd qua definities. Ruimtelijke afbakening bronafhankelijk.	BRT/Top25raster, luchtfoto en BBG-1. Lokaal beperkt breuk.

Categorie 43: Dagrecreatief terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
43	Primaire bron: BRT/Top10NL, BBG-1. Inhoudelijk grotendeels ongewijzigd qua definities. Ruimtelijke afbakening bronafhankelijk. Dagrecreatie in of in nabijheid van natuur (bos en open droge natuur) mogelijk anders ruimtelijk afgebakend of geclassificeerd. Verlaagde ondergrens van 0,1 ha voor landdeel van jachthaven. Museumspoor met bijbehoren bij NBBG in categorie 43. Voor deze terreinen geldt een areaal-ondergrens van 1 ha voor de samenstellende delen, aangezien deze voormalige spoortrajecten vaak gekruist worden door hoofdwegen.	BRT/Top25raster, luchtfoto en BBG-1. Lokaal breuk. - Bij BBG het spoorgedeelte cat. 10 (Spoor). De bijbehorende objecten en terreinen zoals station, museum, werkplaats/loods, etc. bij BBG situatie-afhankelijk bij cat. 10, 23, 43. Breuk.

Categorie 44: Verblijfsrecreatief terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
44	Primaire bron: BRT/Top10NL, BAG, BBG-1. Inhoudelijk grotendeels ongewijzigd qua definities. Ruimtelijke afbakening bronafhankelijk. Verblijfsrecreatie in of in nabijheid van natuur (bos en open droge natuur) mogelijk anders ruimtelijk afgebakend of geclassificeerd. Lokaal verschillen door geregistreerde BAG-gebruikstypes en combinaties daarvan: woonfunctie of logies; woonfunctie of zorgfunctie; etc.	BRT/Top25raster, BAG, luchtfoto en BBG-1. Lokaal breuk. Lokaal breuk.

Hoofdgroep 5: Agrarisch terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
5	Primaire bronnen: basisregistraties BRT (topografie) en BRP (gewaspercelen), plus luchtfoto's (o.a. bij beoordeling van sommige overige agrarische gebieden). Tevens basisregistratie BAG (adressen en gebouwen) en bedrijvenregister ABR bij beoordeling van pandgebruik (o.a. boerderijen).	Bij BBG interpretatie van agrarisch terrein primair op basis van BRT (Top10NL, Top25) en luchtfoto. Zowel eenmalig breuk als verbijzondering naar nieuwe categorieën.
	De hoofdgroep Agrarisch terrein is bij NBBG uitgebreid met twee categorieën. Naast de bestaande categorieën Glastuinbouw (50) en Overig agrarisch (51) zijn op basis van de BRP (gewaspercelen) twee categorieën toegevoegd: Categorie 52 (Akker en meerjarige teelt) is <u>NIEUW</u>. Categorie 53 (Agrarisch grasland) is <u>NIEUW</u>.	De introductie van twee nieuwe categorieën 52 en 53 leidt bij NBBG tot verschuiving binnen de hoofdgroep Agrarisch in vergelijking met BBG. Daarnaast leidt het gebruik van betere bronnen voor natuurlijke graslanden tot verschuivingen van overig agrarisch terrein (51) naar natuur.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Sterke bronafhankelijkheid, zowel qua typering als qua ruimtelijke afbakening. Eenmalig breuk.

Categorie 50: Glastuinbouw

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend) en breuk
50	Primaire bron: BRT/Top10NL (Gebouw_vlak)	Primair op basis van BRT/ Top25 en luchtfoto.
	Glastuinbouw wordt bij NBBG zo strikt mogelijk ingetekend: alleen “het glas” (exclusief aangrenzende voorbouw, naastgelegen loodsen, buitenruimte, woning, parkeerterrein, etc.). Zoveel mogelijk conform de rode omlijning zoals zichtbaar op de Top25raster-kaart. Buitenruimte bij kas (aangrenzende voorbouw, naastgelegen loodsen, woning, parkeerterrein, etc.) in geval van kweek planten, bloemen, groente of fruit bij categorie 51. In geval van bedrijfsmatig gebruik zoals groothandel, verwerking, veredeling, etc. dan die buitenruimte bij voorkeur bij categorie 24. Gastanks en waterbassins worden in NBBG tot de buitenruimte van de glastuinbouw gerekend (en niet meer tot de glastuinbouw zelf).	Bij BBG werd glastuinbouw ruimer ingetekend, inclusief bijbehorende gastanks en waterbassins en lokaal ook inclusief voorbouw et cetera. Eenmalig breuk.
	Ondergrens bij NBBG verlaagd naar 0,5 ha (om te voorkomen dat door strikter intekenen van uitsluitend “het glas” teveel kassen als te klein zouden wegvallen).	Ondergrens bij BBG 1 ha. Eenmalig breuk.
	Exclusief kassen met een niet-tuinbouw-gerelateerd bodemgebruik, zoals bij tuincentra (cat. 21), bij bedrijven (cat. 24) en bij dierentuinen (cat. 43).	-
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020 op basis van bovenstaande nieuwe criteria (dus strikter ingetekend en met verlaagde ondergrens).	Eenmalig breuk.

Categorie 51: Overig agrarisch terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
51	Terrein met agrarisch gebruik, voor zover niet toegerekend aan de categorieën Glastuinbouw, Akker en meerjarige teelt en Agrarisch grasland. Overig agrarisch terrein is traditioneel tevens de belangrijkste restcategorie voor onder meer groene terreinen die niet binnen een van de andere categorieën kunnen worden ondergebracht. Primaire bronnen daarom divers. In hoofdlijnen betreft het veel agrarische panden, erven, etc. en agrarisch (niet-natuurlijk) groen terrein (o.a. op basis van BRT), minus glastuinbouw (cat. 50) en minus gewaspercelen (cat. 52+53).	Bij BBG was de toepassing van overig agrarisch terrein omvangrijker dan bij NBBG. Breuk.
	Exclusief agrarische gewaspercelen (bij NBBG overgaan naar cat. 52 en 53)	Bij BBG was categorie 51 inclusief agrarische percelen. Eenmalig breuk.
	De buitenruimte bij glastuinbouw wordt tot categorie 51 gerekend.	Zie categorie 50 (Glastuinbouw).

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
	Natuurlijk grasland wordt bij NBBG (bronaafhankelijk) geclassificeerd als open droge natuur (cat. 61) of (in mindere mate) als open natte natuur (cat. 62).	Bij BBG kon vaak geen goed onderscheid gemaakt worden tussen agrarische graslanden en natuurlijke graslanden. Nu dit op basis van de gebruikte bronnen bij NBBG beter kan, leidt dit lokaal tot breuk: meestal een toename van natuurlijk terrein ten koste van agrarisch terrein.
	Een deel van het groen binnen de bebouwde kom dat voorheen tot de rest-categorie 51 werd gerekend, wordt bij NBBG tot categorie 40 gerekend. Alleen zogenaamd infra-groen en echte agrarische terreinen worden bij NBBG binnen de bebouwde kom nog als categorie 51 geïnclassificeerd.	Bij BBG werd overig agrarisch terrein (51) als restcategorie vaker toegepast. Door de overgang van BRP-percelen naar categorieën 52 en 53 enerzijds en door ruimere toepassing van categorie 40 binnen de bebouwde kom neemt het gebruik van categorie 51 echter af.

Categorie 52: Akker en meerjarige teelt

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
52	Nieuwe categorie op basis van Basisregistratie Gewaspercelen (BRP). Omvat akkerland, meerjarige teelt en tijdelijke graslanden .	Voorheen gerekend tot categorie 51.
	Ruimtelijke afbakening afhankelijk van bron BRP. Vaak tussen de registreerde gewaspercelen reststroken zoals lokale wegen, sloten, bermen, die afhankelijk van de aangrenzende bodemgebruikssoorten soms wel en soms niet aan cat. 52 worden toegerekend.	Voorheen vaak gewasperceel plus aangrenzende reststroken integraal tot categorie 51 gerekend. Eenmalig breuk.
	Het onderscheid tussen tijdelijk grasland en blijvend grasland is afhankelijk van de bron (de basisregistratie gewaspercelen, BRP). Tijdelijk grasland wordt daarbij gezien als fase van de teeltcyclus en wordt daarom tot categorie 52 gerekend. Blijvend grasland daarentegen zit in agrarisch grasland (cat. 53).	Voorheen werden beide vormen van agrarisch grasland gerekend tot categorie 51.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Eenmalig breuk.

Categorie 53: Agrarisch grasland

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
53	Nieuwe categorie op basis van Basisregistratie Gewaspercelen (BRP). Exclusief tijdelijke graslanden (die zitten in in cat. 52). Exclusief natuurlijk graslanden (die zitten in cat. 61).	Voorheen gerekend tot categorie 51.
	Ruimtelijke afbakening afhankelijk van bron BRP. Vaak tussen de registreerde gewaspercelen reststroken zoals lokale wegen, sloten, bermen, die afhankelijk van de aangrenzende bodemgebruikssoorten soms wel en soms niet aan cat. 53 worden toegerekend.	Voorheen vaak gewasperceel plus aangrenzende reststroken integraal tot categorie 51 gerekend. Eenmalig breuk.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Eenmalig breuk.

Hoofdgroep 6: Natuurlijk terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
6	Primaire bronnen: basisregistraties BRT (topografie) en BRP (gewaspercelen).	Bij BBG werd natuur primair gebaseerd op een combinatie van BRT/Top10NL en BRT/Top25 (typering) en luchtfoto (begrenzing). Breuk door afwijkende ruimtelijke afbakeningen en bronafhankelijkheid qua classificaties. Door toepassing van BRP als bron kan beter onderscheid gemaakt worden tussen agrarische graslanden en natuurlijke graslanden. Dit heeft breuk tot gevolg. Dit leidt lokaal onder meer tot verschuivingen van voorheen als agrarisch geclassificeerde natuurlijke graslanden van overig agrarisch (51) naar open droge natuur (61) en (in mindere mate) open natte natuur (62).
	Lokaal aanvullend controles op basis van luchtfoto's en Top25. In het Bestand Bodemgebruik wordt waar mogelijk het daadwerkelijk aanwezige bodemgebruik (land use) vastgelegd. Ter plaatse van natuurlijke terreinen wordt daarbij echter bodembedekking (land cover) als alternatief toegepast, tenzij sprake is van een duidelijk specifiek ander bodemgebruik.	Bij de ontwikkeling van NBBG is gebleken dat terreinen bij sommige bronnen lokaal meer op basis van natuurbeheer dan op basis van feitelijk aanwezige natuur geclassificeerd worden. Daarbij lijkt soms meer sprake van beoogde natuur dan van daadwerkelijk aanwezige natuur. Zo kan de structurele afwezigheid van bomen op terreinen die op basis van zo'n bron als bos geclassificeerd zouden kunnen worden soms aanleiding zijn om zo'n terrein binnen NBBG anders te classificeren.
	Hoofdgroep 6 hernoemd naar 'Natuurlijk terrein'.	Was: 'Bos en open natuurlijk terrein'
	De tijdelijk nieuwe categorieën 63 (Natuurlijk grasland) en 64 (Kustduinen) zijn vervallen . Zie de toelichting hierna bij 63 en 64.	-

Categorie 60: Bos

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
60	Natuur (inclusief bos) primair op basis van BRT/Top10NL. Onderscheid met agrarische terreinen mede bepaald aan de hand van de BRP (gewaspercelen).	Natuur op basis van terreinlaag uit BRT/Top10NL, symbolologie op Top25 en luchtfoto.
	Classificatie van bos "met natte voeten" afhankelijk van bronnen. Bij voorkeur nog steeds geclassificeerd als categorie 60.	Bos "met natte voeten", op Top25 herkenbaar aan combinatie bossymbolologie met natte natuursymbolologie drastrepen of moerasplanten wordt bij BBG als bos (cat. 60) beschouwd. Lokaal breuk mogelijk door bronafhankelijkheid.
	Bos binnen de bebouwde omgeving (bebouwde kom) wordt bij NBBG vaker dan voorheen toegerekend aan categorie 40.	Bij BBG werd bos groter dan 1 ha binnen parken en plantsoenen vaak als natuur (cat. 60) beschouwd. Lokaal beperkt breuk.
	Bos dat onderdeel uitmaakt van natuurbegraafplaatsen wordt (op basis van BRT/Top10NL en aanvullende bronnen) zoals voorheen gerekend tot cat. 32.	Op basis van gebruikte bronnen zijn bij NBBG meer natuurbegraafplaatsen als cat. 32 vastgelegd.
		Bovendien zijn er soms wijzigingen in de ruimtelijke afbakeningen. Waar voorheen bij BBG de begrenzing van zo'n terrein op basis van luchtfoto's en aanvullende informatie moest worden bepaald, wordt nu meestal de BRT gevolgd. Lokaal beperkt breuk.
	Bij NBBG worden uitlopers van bos smaller dan 25 meter meestal niet tot bos gerekend (tenzij door toerekening van reststroken).	Bij BBG2017 werden uitlopers van bos smaller dan 25 meter lokaal in veel gevallen wel tot bos (cat. 60) gerekend. Lokaal beperkt breuk.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Sterke bronafhankelijkheid, zowel qua typing als qua ruimtelijke afbakening. Eenmalig breuk.

Categorie 61: Open droog natuurlijk terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
61	Natuur primair op basis van BRT/Top10NL. Onderscheid met agrarische terreinen mede bepaald aan de hand van de BRP (gewaspercelen).	Natuur op basis van terreinlaag uit BRT/Top10NL, symbologie op Top25 en luchtfoto.
	Classificatie van combinaties droge natuur – natte natuur afhankelijk van bronnen. Bij voorkeur nog steeds geassocieerd als categorie 61.	Combinatie droge natuur –natte natuur (op Top25 herkenbaar aan combinatie droge-natuur-symbologie met natte natuursymbologie drasstrepen of moerasplanten) wordt bij BBG als droge natuur (cat. 61) beschouwd. Lokaal breuk mogelijk door bronafhankelijkheid.
	Natuurlijk grasland wordt bij NBBG (bronafhankelijk) geassocieerd als open droge natuur (cat. 61) of (in mindere mate) als open natte natuur (cat. 62).	Bij BBG kon vaak geen goed onderscheid gemaakt worden tussen agrarische graslanden en natuurlijke graslanden. Nu dit op basis van de gebruikte bronnen bij NBBG beter kan, leidt dit lokaal tot breuk: meestal een toename van natuurlijk terrein ten koste van agrarisch terrein.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Sterke bronafhankelijkheid, zowel qua typering als qua ruimtelijke afbakening. Eenmalig breuk.

Categorie 62: Open nat natuurlijk terrein

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
62	Natuur primair op basis van BRT/Top10NL. Onderscheid met agrarische terreinen mede bepaald aan de hand van de BRP (gewaspercelen).	Natuur op basis van terreinlaag uit BRT/Top10NL, symbologie op Top25 en luchtfoto.
	Classificatie van combinaties droge natuur – natte natuur afhankelijk van bronnen. Bij voorkeur nog steeds geassocieerd als categorie 61.	Combinatie droge natuur –natte natuur (op Top25 herkenbaar aan combinatie droge-natuur-symbologie met natte natuursymbologie drasstrepen of moerasplanten) wordt bij BBG als droge natuur (cat. 61) beschouwd. Lokaal breuk mogelijk door bronafhankelijkheid.
	Natuurlijk grasland wordt bij NBBG (bronafhankelijk) geassocieerd als open droge natuur (cat. 61) of (in mindere mate) als open natte natuur (cat. 62).	Bij BBG kon vaak geen goed onderscheid gemaakt worden tussen agrarische graslanden en natuurlijke graslanden. Nu dit op basis van de gebruikte bronnen bij NBBG beter kan, leidt dit lokaal tot breuk: meestal een toename van natuurlijk terrein ten koste van agrarisch terrein.
	Eenmalig integraal vervangen bij NBBG2020.	Sterke bronafhankelijkheid, zowel qua typering als qua ruimtelijke afbakening. Eenmalig breuk.

Categorie 63: Natuurlijk grasland → VERVALLEN

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
NIET	VERVALLEN. Natuurlijk grasland was een tijdelijke nieuwe categorie in de eerste voorlopige versie van NBBG2020. Besloten is echter om Natuurlijk grasland als zelfstandige categorie te laten vervallen m.i.v. de publicatie van NBBG2020 v3 en NBBG2022 v1.	-

Categorie 64: Kustduinen → VERVALLEN

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
NIET	VERVALLEN. Kustduinen was een tijdelijke nieuwe categorie in de eerste voorlopige versie van NBBG2020. De intentie was om daarmee dynamische nat/droog-gebieden aan de kust en op de Waddeneilanden in een eigen categorie onder te kunnen brengen. Het resultaat op basis van de beschikbare bronnen bleek echter niet te voldoen. Besloten is daarom om deze categorie te laten vervallen m.i.v. de publicatie van NBBG2020 v3 en NBBG2022 v1.	-

Hoofdgroepen 7 en 8: Water

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
7 + 8	Primaire bron: landwatergrens o.b.v. BRT/Top10NL (indirect via GemGIS-afslagen).	Landwatergrens o.b.v. jaareditie BRT/Top10NL. Geen breuk.
	De primaire bron voor alle watercategorieën zijn de waterdeel-vlakken (incl. droogvallende waterdelen) uit de BRT/Top10NL (indirect via GemGIS). De minimale breedte van 6 meter bij de watercategorieën is hiervan afgeleid.	Minimale breedte bij BBG en NBBG: 6 meter.
	De areaal-ondergrens voor water (en voor land) is 1 hectare . Kleinere waterpartijen worden bij het aangrenzend land meegerekend, terwijl te kleine eilanden bij het omringende water worden meegerekend.	-
	Voor doorlopende waterpartijen aan weerszijden van bruggen geldt een uitzondering op de 1 hectare-regel: afzonderlijke waterdelen mogen daarbij kleiner zijn dan 1 hectare, mits ze samen groter zijn dan die 1 hectare. Zie verder de uitleg hierover bij categorie 1 (Hoofdweg).	Bij BBG gold deze uitzondering alleen voor bruggen in het hoofdwegennet. Bij NBBG is deze uitzondering (vanwege het verbindend karakter van die bruggen) uitgebreid met bruggen van het lokale wegennet. Eenmalig breuk, voornamelijk doordat de extra bruggen verbindingen vormen tussen voorheen soms te klein bodemgebruik op land aan weerszijden van die bruggen.
	Onder water gelegen tunnels behorend tot het hoofdwegennet worden bij NBBG voortaan tot het water gerekend en niet meer tot categorie 11. Zie verder de uitleg hierover bij categorie 1 (Hoofdweg).	Bij BBG werden dergelijke tunnels indien onder water gelegen tot categorie 11 gerekend. Dit veroorzaakt eenmalig beperkt breuk in de vorm van extra arealen water, maar lokaal vooral voor een verandering in het kaartbeeld doordat bekende tunnels zoals de Westerscheldetunnel niet meer terugkomen als categorie 11.
	Bij categorie 35 (Overig semi-verhard terrein) is de verlaagde ondergrens van 0,3 hectare voor losliggende delen van kribben, golfbrekers, etc. in de directe nabijheid van op land gelegen vergelijkbare verhardingen komen te vervallen.	BBG: verlaagde ondergrens 0,3 ha kribben, etc. Lokaal beperkt breuk door wegvallen kleine arealen cat. 35..
	De classificatie van de watercategorieën binnen NBBG is ongewijzigd ten opzichte van BBG. Hoofdgroep 7 omvat het binnenwater, terwijl hoofdgroep 8 het buitenwater omvat.	-

Hoofdgroep 7: Binnenwater

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
7	De classificatie van de binnenwatercategorieën binnen NBBG is ongewijzigd ten opzichte van BBG. Enerzijds zijn er enkele grote geografisch afgebakende binnenwateren: . 70. IJsselmeer en Markermeer. . 71. Afgesloten zeearmen. . 72. Rijn en Maas (inclusief hun vele vertakkingen). . 73. Randmeer. Anderzijds zijn er enkele binnenwatercategorieën met een specifieke vorm van functioneel bodemgebruik: . 74. Spaarbekken. . 75. Recreatief binnenwater. . 76. Binnenwater voor delfstofwinning. . 77. Vloei- en slibveld. Alle overige binnenwateren worden gerekend tot de restcategorie: . 78. Overig binnenwater	-
	Een aanvullende binnenwatercategorie voor wonen of werken op water is bij het herontwerp van BBG in kader van de overgang naar NBBG wel overwogen, maar in praktijk bleken de daartoe te rekenen watervlakken (zoals ligplaatsen) meestal te klein en te verspreid gelegen.	-

Categorie 70: IJsselmeer en Markermeer

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
70	Het open water begrensd door de Afsluitdijk, de Ketelbrug, de Hollandsebrug bij Muiderberg en de Oranjesluizen bij Amsterdam.	-

Categorie 71: Afgesloten zeearm

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
71	Van de zee afgesloten inhammen. Dit betreft: Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep (tot aan de oostelijke Moerdijkspoorbrug), Krammer, Volkerak, Veerse Meer en Lauwersmeer.	-

Categorie 72: Rijn en Maas

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
72	Wateren voortkomend uit de rivieren Rijn en Maas, inclusief hun beneden-rivieren. Dit betreft: Amer, Beneden Merwede, Bergse Maas, Boven Merwede, Dordtse Kil, Lek, Maas, Nederrijn, Nieuwe Maas, Nieuwe Merwede, Nieuwe Waterweg, Noord, Oude Maas, Pannerdensch Kanaal, Rijn, Spui, Waal en IJssel. Als begrenzing gelden (zoals voorheen bij BBG) het Keteldiep (IJssel), de havenhoofden bij Hoek van Holland (Nieuwe Waterweg), de oostelijke Moerdijkspoorbrug over het Hollands Diep, evenals de overgangen met de Dordtse Kil en het Spui in het Haringvliet.	-

Categorie 73: Randmeer

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
73	Het open water begrensd door de Hollandsebrug bij Muiderberg, de Ketelbrug tussen de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland, het Kattendiep en het Keteldiep. Inclusief het Zwarte Meer. Dit betreft: Drontermeer, Eemmeer, Gooimeer, Ketelmeer, Nijkerkernauw, Nulderneauw, Veluwemeer, Vossemeer, Wolderwijd, Zwarte Meer.	-

Categorie 74: Spaarbekken

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
74	Locatie met water in gebruik voor de wateropslag (als drinkwater of voor gebruik door de industrie). Inclusief oppervlaktewater gelegen binnen infiltratiegebieden uit de basisregistratie BRT (topografie).	Bij BBG werden oppervlaktewateren binnen de hiernaast genoemde infiltratiegebieden toegerekend aan het overig water (cat. 78). Eenmalig beperkt breuk.

Categorie 75: Recreatief binnenwater

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
75	Binnenwater in gebruik voor recreatieve doeleinden . Hierbij kan het gaan om water dat op zichzelf een duidelijk recreatief gebruik kent (zoals zwembad, roeibaan en visvijver) en om water dat beschouwd wordt als behorend bij een aangrenzend recreatief terrein.	Wateren die bij BBG reeds geclassificeerd waren als recreatief water, zijn dit in de meeste gevallen ook (meest ongetoetst) gebleven. Toegenomen bronafhankelijkheid. Mogelijk lokaal breuk, onder meer door afwijkende ruimtelijke afbakening.
	Waterdelen van jachthavens (mits groter dan 0,5 ha) gelden als recreatief water. Waterdelen bij jachtwerven echter niet.	-

Categorie 76: Binnenwater voor delfstofwinning

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
76	Water in gebruik voor de winning van delfstoffen uit de bodem. Vaak in vaste combinatie met landdeel: categorieën 33+76. Zie ook cat. 33.	-
	Water wordt alleen tot deze categorie gerekend indien de delfstofwinning ter plaatse het hoofdgebruik vormt. Dat is bijvoorbeeld niet het geval bij baggerprojecten waarbij een bouwproject of onderhoud van waterwegen het eigenlijke doel vormen. Water dat onderdeel uitmaakt van een bouwproject, bijvoorbeeld bij de aanleg van infrastructuur, bebouwing of nieuwe natuur, wordt meestal tot het overig binnenwater (cat. 78) gerekend.	Zowel voorheen bij BBG als bij NBBG wordt de beoordeling of er sprake is van delfstofwinning deels gebaseerd op de basisregistratie BRT (Top10NL, Top25) en deels op luchtfoto's en andere aanvullende bronnen.

Categorie 77: Vloei- en slibveld

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
77	Terrein voor het scheiden van water en bezinsel of voor de opslag van slib.	-

Categorie 78: Overig binnenwater

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
78	Binnenwater dat niet onder een andere categorie van bodemgebruik valt, met een minimale breedte van 6 meter . Tot overig binnenwater worden onder meer gerekend: vaarwegen (rivieren, kanalen, grachten, vaarten en dergelijke), meren, plassen, sloten, havens (uitgezonderd jachthavens), ligplaatsen voor woonboten (en andere vormen van wonen op water) en water dat onderdeel uitmaakt van een bouwproject.	-
	Zoals hiervoor al aangegeven geldt voor onder bruggen door verbonden waterdelen dat deze samengerekend worden met oog op het minimaal vereiste areaal van 1 ha.	Zoals eerder aangegeven gold dit bij BBG alleen voor wegen die deel uitmaakten van het hoofdwegennet en is dit bij NBBG uitgebreid met de niet-hoofdwegen. Eenmalig breuk, vaak binnen categorie 78.

Hoofdgroep 8: Buitenwater

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
8	De classificatie van de buitenwatercategorieën binnen NBBG is ongewijzigd in vergelijking met BBG. Deze hoofdgroep omvat 4 grote geografisch afgebakende getijde-wateren: . 80. Waddenzee, Eems en Dollard. . 81. Oosterschelde. . 82. Westerschelde. . 83. Noordzee. Zie de Productbeschrijving NBBG2022 voor een gedetailleerde toelichting op de ruimtelijke afbakening van deze categorieën.	-
	Jachthavens gelegen binnen de buitenwatercategorieën 80-82 worden, zoals voorheen ook bij BBG, tot de binnenwatercategorie 75 gerekend. Jachthavens gelegen in of in directe verbinding met wateren die tot de Noordzee gerekend worden echter niet. Die jachthavens worden tot cat. 83 gerekend.	-
	De overgang tussen Noordzee (83) en Westerschelde (82) is, zoals voorheen bij BBG, gelegen bij een denkbeeldige lijn tussen Vlissingen en Breskens.	-
	De overgang tussen Noordzee (83) en Waddenzee, Eems en Dollard (80) wordt, zoals voorheen bij BBG, gevormd door zoveel mogelijk rechtlijnige verbindingen tussen het vaste land van Noord-Holland, de Waddeneilanden en tussengelegen zandplaten. Deze verbindingen worden vanwege de dynamiek van aangroei en afslag van de eilanden en de zandplaten bij elke editie van het Bestand Bodemgebruik herzien op basis van de landwatergrens uit de basisregistratie BRT (topografie) en beschikbare luchtfoto's. De afbakening van Noordzee en Waddenzee, Eems en Dollard kan hierdoor afwijken van andere begrenzingen van deze wateren, bijvoorbeeld op maritieme of ecologische grondslag.	De methodiek van het telkens hertekenen van de overgangen tussen de categorieën 80 en 83 is bij NBBG ongewijzigd ten opzichte van de oude BBG-methodiek. Vanwege de hiernaast genoemde dynamiek zijn er tussen BBG2017 en NBBG2020/2022 evenwel diverse overgangen hertekend. Dit is echter geen breuk ten gevolge van de vernieuwing, maar een gevolg van toepassing van de bestaande methode.

Categorie 80: Waddenzee, Eems en Dollard

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
80	Het water gelegen tussen de Waddeneilanden, de Afsluitdijk en de kust van Noord-Holland, Fryslân en Groningen.	-
	Overgang tussen Waddenzee, Eems & Dollard (cat. 80) en Noordzee (cat. 83): de kortste lijnen tussen de eilanden, de daartussen gelegen zandplaten en het vasteland. Deze overgangen worden elke editie herzien.	-

Categorie 81: Oosterschelde

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
81	Het water gelegen tussen de Oosterscheldekering, de Grevelingendam, de Philipsdam en de Oesterdam.	-
	De Zeelandbrug wordt, zoals voorheen, tot cat. 11 (Hoofdweg) gerekend.	-

Categorie 82: Westerschelde

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
82	Het open water gelegen landinwaarts van een denkbeeldige noord-zuid-lijn tussen Vlissingen en Breskens.	-
	De Westerscheldetunnel wordt, voor zover onder het water van de Westerschelde gelegen, bij NBBG tot cat. 82 gerekend.	Bij BBG werd de Westerscheldetunnel tot cat. 11 gerekend. Eenmalig beperkt breuk.

Categorie 83: Noordzee

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend)
83	Het water aan de zeezijde van de kust van Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de Waddeneilanden.	-
	Overgang tussen Waddenzee, Eems & Dollard (cat. 80) en Noordzee (cat. 83): de kortste lijnen tussen de eilanden, de daartussen gelegen zandplaten en het vasteland. Deze overgangen worden elke editie herzien.	-
	Bij de Nieuwe Waterweg, een vrij in zee uitstromende rivier, wordt de overgang tussen buitenwater (cat. 83) en binnenwater (cat. 72) bepaald door een denkbeeldige lijn tussen de havenhoofden.	-
	Uitzondering: de Pier van Scheveningen wordt (zoals voorheen) volledig tot cat. 21 gerekend (en dus als land beschouwd), hoewel de Pier (pijlers uitgezonderd) feitelijk vooral boven de Noordzee (en het naastgelegen strand) gelegen is (en niet op maaiveldniveau).	-

Hoofdgroep 9: Buitenland

Categorie 90: Buitenland

NBBG	Inhoud NBBG	Inhoud BBG (indien afwijkend) en breuk
90	Hoofdgroep 9 bestaat enkel uit categorie 90. Tot de categorie Buitenland (90) worden bij NBBG alle gebieden binnen het door NBBG beschouwde gebied gerekend die op 1 januari van het peiljaar niet tot het Nederlands gemeentelijk ingedeeld gebied in Europa gerekend worden (ook indien de betreffende gebieden volgens andere criteria wel deel uitmaken van Nederland, het Koninkrijk der Nederlanden of het Nederlands territorium). De grensbuffer van circa 50 meter rond gemeentelijk ingedeeld Nederlands gebied is in NBBG komen te <u>vervallen</u>. Al het gebied binnen de 396 kaartbladen van het NBBG dat niet gemeentelijk is ingedeeld (op 1 januari van het peiljaar) krijgt per definitie code 90 (= land of water in het buitenland).	Bij BBG-kaartpublicaties is vaak een grensbuffer van circa 50 meter rond gemeentelijk ingedeeld Nederland toegepast (in anticipatie op kleine grenswijzigingen). Daarbuiten werden de kaartbladen (afhankelijk van de BBG-editie) niet gecodeerd of gecodeerd met een combinatie van de watercodes 80 en 83 en de buitenlandcode 90. De tabelstatistieken die op die kaarten werden gebaseerd hadden (tenzij expliciet anders aangegeven) echter ook altijd betrekking op het gemeentelijk ingedeeld Nederlands gebied. In dit opzicht is er geen sprake van breuk.
	Het bodemgebruik in de Belgische enclaves van Baarle-Hertog wordt tijdens de productie van de bodemgebruikskaart geïnterpreteerd als ware het Nederlands grondgebied, vanwege het doorlopend karakter daarvan. In kaart- en tabelpublicaties worden deze enclaves echter (tenzij expliciet anders aangegeven) tot het Buitenland (90) gerekend. Bij de geautomatiseerde interpretatie van deze gebieden wordt maskering toegepast ter voorkoming van harde vervangingen waar bronnen feitelijk ontbreken (Belgisch grondgebied dus niet in BAG, etc.). Dit betekent dat deze gebieden altijd uitsluitend door een interpreteur worden gecontroleerd en waar nodig gewijzigd of gecorrigeerd. Bij de interpretatie van het Nederlands bodemgebruik in de overige grensgebieden wordt het bodemgebruik aan Duitse en Belgische zijde van de grens expliciet buiten beschouwing gelaten.	-

Appendix 2: Primaire bronnen per categorie (NBBG2022)

Deze bijlage bevat een opsomming van de primaire bronnen per categorie, zoals gebruikt bij de productie van NBBG2020 en NBBG2022. Het gebruik van luchtfoto's en van het voorgaande Bestand Bodemgebruik (BBG-1) wordt hieronder niet vermeld, tenzij nadrukkelijk gebruikt bij beoordeling en ruimtelijke afbakening (anders dan voor reguliere mutatiesignalering en controles).

NBBG Hoofdgroep	Code	NBBG Categorie	Primaire bronnen (NBBG2020/NBBG2022)
1 - Verkeersterrein	10	Spoortterrein	BRT, ProRail, luchtfoto
	11	Hoofdweg	BRT
	12	Vliegveld	BRT, BBG-1, luchtfoto
	13	Metro en sneltram	BRT, luchtfoto
2 - Bebouwd terrein	20	Woonterrein	BAG, DKK
	21	Detailhandel en horeca	BAG, DKK, NAB, ABR
	22	Openbare voorziening	BAG, DKK, NAB, ABR
	23	Sociaal-culturele voorziening	BAG, DKK, NAB, ABR
	24	Bedrijfsterrein	BAG, DKK, NAB, ABR, BRT
3 - Semi-bebouwd terrein	30	Stortplaats	BRT, BBG-1
	32	Begraafplaats	BRT
	33	Delfstofwinplaats	BRT, luchtfoto
	34	Bouwterrein	BRT, BAG, BBG-1, luchtfoto
	35	Semi-verhard overig terrein	BRT, luchtfoto, REV
	36	Zonnepark	BRT
4 - Recreatief terrein	40	Stedelijk groen	BRT, ESTK
	41	Sportterrein	BRT, DKK, NAB, ABR
	42	Volkstuin	BRT, BBG-1
	43	Dagrecreatief terrein	BRT, BBG-1
	44	Verblijfsrecreatief terrein	BRT, BAG, BBG-1
5 - Agrarisch terrein	50	Glastuinbouw	BRT
	51	Overig agrarisch terrein	BRT, BRP, luchtfoto
	52	Akker en meerjarige teelt	BRT, BRP
	53	Agrarisch grasland	BRT, BRP
6 - Natuurlijk terrein	60	Bos	BRT, BRP
	61	Open droog natuurlijk terrein	BRT, BRP
	62	Open nat natuurlijk terrein	BRT, BRP
7 - Binnenwater	70	IJsselmeer en Markermeer	BRT, GemGIS, BBG-1
	71	Afgesloten zeearm	BRT, GemGIS, BBG-1
	72	Rijn en Maas	BRT, GemGIS, BBG-1
	73	Randmeer	BRT, GemGIS, BBG-1
	74	Spaarbekken	BRT, GemGIS, BBG-1
	75	Recreatief binnenwater	BRT, GemGIS, BBG-1
	76	Binnenwater voor delfstofwinning	BRT, GemGIS, BBG-1, luchtf.
	77	Vloei- en slibveld	BRT, GemGIS, BBG-1
	78	Overig binnenwater	BRT, GemGIS, BBG-1
8 - Buitenwater	80	Waddenzee, Eems en Dollard	BRT, GemGIS, BBG-1, luchtf.
	81	Oosterschelde	BRT, GemGIS, BBG-1
	82	Westerschelde	BRT, GemGIS, BBG-1
	83	Noordzee	BRT, GemGIS, BBG-1, luchtf.
9 - Buitenland	90	Buitenland	Gemeentegrenzen

Gebruikte afkorting bron	Bron (voluit, bronhouders, toelichting)
ABR	CBS Algemeen Bedrijvenregister
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen (Gemeenten, Kadaster)
BBG-1	CBS Bestand Bodemgebruik: voorgaande editie (peiljaren kunnen meer dan één jaar uiteen liggen)
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie (Gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, ProRail, Ministerie van Defensie en RVO zijn de bronhouders van de BGT.) <i>De BGT is bij NBBG2020/2022 nog niet als directe bron gebruikt, maar wel voorzien als aanvullende bron bij de productie van nieuwe NBBG-edities.</i>
BRP	Basisregistratie Gewaspercelen (RVO: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)
BRT	Basisregistratie Topologie (Top10NL, Top25raster) (Ministerie van BZK, Kadaster)
DKK	Digitale Kadastrale Kaart (Kadaster)
ESTK	CBS Ecosysteemtijkenkaart
GemGIS	CBS GemGIS (intern procesbestand van CBS, gebaseerd op BRT/Top10NL)
Gemeentegrenzen	Kadaster
Luchtfoto	Beeldmateriaal Nederland (verzameling landsdekkende luchtfoto's) (Het Waterschapshuis, Kadaster)
NAB	CBS Nabijheidsstatistiek
ProRail	Spoordata (trajecten, emplacementen, gebouwen) (ProRail)
REV	Register Externe Veiligheid (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat)

Zie de **productbeschrijvingen** van het Bestand Bodemgebruik voor details over gebruikte bronversies, zoals gebruikte peildata.

Appendix 3: Trefwoorden met inhoudelijke wijzigingen NBBG versus BBG

Onderstaande tabel bevat een selectie van trefwoorden uit de trefwoordenlijst bij NBBG2022. Het betreft alle items (ruim 100 van circa 700 items uit de volledige lijst) waarvoor geldt dat ze (in vergelijking met de trefwoordenlijst bij BBG2017) nieuw zijn en een inhoudelijke wijziging betreffen óf eerder ook al op de lijst voorkwamen en bij NBBG2022 inhoudelijk gewijzigd zijn. De trefwoorden zijn hieronder alfabetisch gerangschikt.

Bron: Trefwoordenlijst NBBG2022, versie v1d (december 2025): [TWL_NBBG2022_v1d.pdf](#)

Deze trefwoordenlijst bevat een overzicht van objecten en terreinen met daarbij de bodemgebruikscategorie(ën) waar die (bij voorkeur) aan toegerekend worden. Bij die toerekening zijn per categorie minimaal vereiste aaneengesloten oppervlaktes en/of minimaal vereiste breedtes van toepassing. Behoudens enkele uitzonderingen bij spoor, weg en water gaat het altijd om maaiveldniveau. Zie verder ook de Productbeschrijving NBBG2022 voor details. In onderstaand overzicht wordt per beschreven object en terrein aangegeven in hoeverre daarbij sprake is van verschil met oude BBG-methode (toegepast t/m BBG2017).

Onderstaande trefwoorden zijn, behoudens expliciete uitzonderingen, in kader van het Bestand Bodemgebruik niet nader gedefinieerd. De hieronder genoemde trefwoorden kennen vaak meerdere synoniemen die niet altijd exact dezelfde lading dekken. Daarom vindt waar nodig situationele beoordeling plaats. Genoemde trefwoorden komen bovendien niet altijd als zodanig voor bij de beschikbare bronnen. En indien wel, dan niet altijd dezelfde lading dekkend als bij het NBBG. En soms komen de genoemde objecten of terreinen juist bij meerdere bronnen impliciet of expliciet voor, maar ook dan vaak niet met exact dezelfde afbakening.

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
agrarisch gebied (zie Productbeschrijving hoofdgroep 5)	50, 51, 52, 53	NBBG: cat. 52 en 53 nieuw
agrarisch grasland: tijdelijk 52, blijvend 53 (bronafhankelijk) (echter: natuurlijk grasland 61)	52, 53	NBBG: cat. 52 en 53 nieuw
akker en meerjarige teelt (incl. tijdelijk agrarisch grasland), akkerbouwland	52	NBBG: akker en teelt van 51 naar 52
aquaduct (water over spoor)	70-83 (water) (geen 10)	NBBG: spoortunnel géén 10 meer
aquaduct (water over doorgaande weg)	70-83 (water) (geen 11)	NBBG: hoofdwegtunnel géén 11 meer
autokerkhof, autosloop (zie ook wrakkenopslag)	24	NBBG: cat. 24 (i.p.v. vervallen cat. 31)
Baarle-Hertog: Belgische enclaves in Baarle Nassau 90 in publicaties (maar als ware het NL geïnterpreteerd tijdens productie)	90	NBBG: meeste bronnen daar niet dekkend en bodemgebruik doorlopend karakter. Voorheen in sommige publicaties daarom niet als 90 maar als ware het NL reguliere BBG-code 10-62.

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
berm (weg): afhankelijk van ruimtelijke afbakening bron 11 of aangrenzend bodemgebruik	11 of aangrenzend	NBBG: ruimtelijke afbakening bronafhankelijk
berm (weg): middenberm >1 ha infra-groen 51	51	NBBG: ruimtelijke afbakening bronafhankelijk
beurs (handelsbeurs, optiebeurs) (echter: marketingbeurs, congrescentrum, evenementenbeursgebouw 23)	24 (23)	NBBG: onderscheid optiebeurs 24 en evenementenbeurs 23
boerderij bij/met kweek: akker en teelt (incl. tijdelijk grasland)	52	NBBG: van 51 naar nieuwe cat. 52
boerderij bij/met veeteelt/fok: 53 agrarisch grasland (excl. tijdelijk grasland)	53	NBBG: van 51 naar nieuwe cat. 52
boerderij overig/onbepaald 51 (woonboerderij 20) (zorgboerderij: 23) (manege 41)	51 (20, 23, 41)	NBBG: cat. 52 en 53 uit cat. 51 gehaald
boomgaard, fruitbomen, fruitteelt	52	NBBG: van 51 naar nieuwe cat. 52
bos >1 ha in park/plantsoen 60 (of situationeel 40, 43) (bronafhankelijk) (zie Stedelijk groen)	60 (40, 43)	NBBG: cat. 40 herzien (zie stedelijk groen)
boswachterij (in geval van kweek situationeel ook 52) (bronafhankelijk)	60 (52)	bos of kweek situationeel, bronafhankelijk
brug niet-hoofdweg over water: in NBBG als land opnemen bij aangrenzend bodemgebruik (was in BBG: water)	aangrenzend bodemgebruik (land)	NBBG: lokale brug beschouwd als verbindend; voorheen als water en dus scheidend element
buisleidingenstrook: zie leidingenstrook (hoewel leidingen in ondergrond zijn buisleidingen soms in sterke mate beperkend voor maaiveld)	35 of bodemgebruik maaiveld	NBBG: buisleidingen 35 vooral toegepast bij havens Rotterdam. Bodemgebruik op maaiveld anders dan braak of groenstrook gaat echter vóór (en daarom areaal-eis 1 ha voor samenstellende delen in plaats van per vlak)
buitenland: al het gebied op peildatum buiten gemeentelijk ingedeeld Nederland (incl. enclaves Baarle-Hertog) (land en/of water)	90	NBBG: buitenland 90, ongeacht land of water. Geen 50 m-grensbuffer meer rond Nederland.
camping (44) bij bongerd (52): bongerd geen onderdeel camping tenzij er echt gekampeerd wordt tussen de bomen	44, 52	NBBG: situationeel, bronafhankelijk.
cultuurgrond (gronden voor agrarisch gebruik, afhankelijk van gebruik 51, 52 of 53)	51, 52, 53	NBBG: cat. 52 en 53 uit cat. 51 gehaald (o.b.v. Basisregistratie Gewaspercelen BRP)
dijk met gras begroeid (bronafhankelijk overig agrarisch 51 of droge natuur 61) (hoofdweg op de dijk 11, ongeacht toegankelijkheid)	51, 61	NBBG: bronafhankelijk; voorheen meestal 51. Wegen met toegangsbeperking op zeedijken voorheen meestal geen 11, nu vaker wel.
dok, droogdok (incl. overkapte dokken) scheepsbouw/reparatie (landdeel) (waterdeel: watercode)	24	NBBG: strikte toepassing landwatergrens bij dok

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
ecoduct (gaat boven spoor 10 en hoofdweg 11) (in principe natuurcode, meestal 61, maar soms te klein, dan code aangrenzend)	61 (51, 60, 62)	NBBG: ecoduct verbindend element voorrang op 10+11
eiland(je) < 1 ha (tenzij uitzondering zoals bij sluis/stuw)	70-83 (water) (tenzij)	NBBG: verlaagde ondergrens 35 vervallen
evenemententerrein 43 (in park/plantsoen situationeel ook 40 mogelijk)	43 (40)	NBBG: meestal voorkeur 43 boven 40
glastuinbouw (uitsluitend het glas van de kas, conform rode omlijning Top25) (entreegebouw, gastank, waterbassin, woonhuis 51)	50	NBBG: gastanks, waterbassins niet meer bij 50 NBBG: ondergrens verlaagd naar 0,5 ha.
grasland: indien agrarisch 53, indien natuurlijk grasland 61	53, 61	NBBG: agrarisch grasland 53 i.p.v. 51
grensbuffer rond landsgrens bij NBBG vervallen (alle gebied buiten gemeentelijk ingedeeld Nederland op 1/1 van peiljaar: buitenland)	90	NBBG: grensbuffer vervallen; zie ook trefwoorden buitenland en
griend of ham (een vochtig stuk land, vaak buitendijks gelegen aan een rivier, vaak gebruikt voor telen hakhout, meestal wilg)	62	voorheen soms ook als 60 gecodeerd
groenstrook 40 (indien binnen bebouwde kom) of 51 (indien buiten bebouwde kom) (indien infragroen altijd 51)	40, 51	NBBG: cat. 40 herzien (zie stedelijk groen)
groenvoorziening 40 (indien binnen bebouwde kom) of 51 (indien buiten bebouwde kom) (indien infragroen altijd 51)	40, 51	NBBG: cat. 40 herzien (zie stedelijk groen)
hoofdweg, hoofdverbindingsweg (bronaafhankelijk) (criterium vrije toegankelijkheid voor algemeen autoverkeer is vervallen)	11	NBBG: criterium vrij autoverkeer vervallen
hoogbouw (woonflat): Des te hoger een gebouw, des te nadrukkelijker het aanwezig is voor de directe omgeving. Bovendien heeft hoogbouw vaak een ruimere onderlinge afstand tot nabije bebouwing dan laagbouw. Daarom een verlaagde ondergrens om te voorkomen dat woonflats (vaak op te klein eigen perceel) wegvallen.	20	NBBG: verlaagde ondergrens 0,1 ha voor woonhoogbouw (alleen bij minstens 3 verdiepingen, minstens 0,1 ha pandoppervlak en uitsluitend woongebruik). Niet nodig gebleken bij andere hoogbouw.
hoogstamboomgaard	52	NBBG: boomgaard in nieuwe cat. 52 i.p.v. 51
infiltratiegebieden (waterwingebied): landdeel 61 + waterdeel 74	61 + 74	NBBG: infiltratiegebied 61+74 i.p.v. 22 + 78
kas voor glastuinbouw (afbakening en uitzonderingen: zie glastuinbouw) (let op: op luchtfoto niet verwarren met landbouwplastic) (kas tuincentrum, dierentuin etc. geen 50)	50 (21, 43)	NBBG: glastuinbouw strakker ingetekend NBBG: ondergrens verlaagd naar 0,5 ha.
klaverblad: hoofdweg, hoofdverbindingsweg 11 (ogen >1 ha infra-groen 51, 60, 61, 78 tenzij specifiek ander gebruik)	11 (51, 60, 61, 78)	NBBG: ogen >1 ha in wegennet geen 11
kunstmatige inseminatie/ KI-station (dienstverlening veeteelt)	24	NBBG: dienstverlening agrarische sector 24
kwekerij, plantenkwekerij (voor zover niet onder staand glas, dan 50)	52	NBBG: teelt/kweek van 51 naar 52
laagstamboomgaard	52	NBBG: teelt/kweek van 51 naar 52

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
landbouwgrond, akkers, incl. tijdelijke grasland	52 (51)	NBBG: teelt/kweek van 51 naar 52
landsgrens: alle gebied buiten gemeentelijk ingedeeld Nederland op 1/1 van peiljaar = buitenland 90; landsgrenswijzigingen in mutatiebestand combi van 90 in BE/DE-peiljaren met codes 10-83 in NL-peiljaren	90 (+ 10-83)	NBBG: buitenland 90 vereenvoudigd tot altijd 90; voorheen combinatie van vereenvoudigd 80, 83 en 90, plus een 50 m-grensbuffer
landsgrens: grensbuffer van circa 50 meter rond landsgrens bij NBBG vervallen (alle gebied in buitenland voortaan 90)	90	NBBG: 50 m-grensbuffer rond Nederland met vereenvoudigd bodemgebruik is vervallen
leidingenstrook chemicaliën, energie, etc. in grote havengebieden 35 (tenzij lokale strook op terrein van specifiek bedrijf, dan 24)	35 of bodemgebruik maaiveld	NBBG: buisleidingen 35 vooral toegepast bij havens Rotterdam. Bodemgebruik op maaiveld anders dan braak of groenstrook gaat echter vóór (en daarom areaal-eis 1 ha voor samenstellende delen in plaats van per vlak)
leidingenstrook die als 35 wordt geïnterpreteerd wordt vaak doorsneden door kruisende 10, 11, etc., daarom dan eis delen samen >1 ha	Indien 35 dan delen samen >1 ha	NBBG: delen buisleidingenstrook samen >1 ha
losliggende stukken hoofdweg, losliggend P-terrein: 11 (verbondenheid met hoofdwegennet geen vereiste) (wegcategorie bronaafhankelijk)	11	NBBG: verbondenheid met hoofdwegennet geen eis meer voor cat. 11
maïsdoolhof 51 of 52 (ook indien ingericht als jaarlijks terugkerende attractie), tenzij onderdeel van grotere 43, 44	51, 52, 43, 44	NBBG: maïsdoolhof bronaafhankelijk mogelijk 52
mensa (indien beschouwd als restaurant 21, indien beschouwd als onderdeel onderwijs, instelling, bedrijf, etc. 22, 23, 24)	21 (22, 23, 24)	NBBG: nieuw trefwoord
middenberm >1 ha (infra-groen) (zowel binnen als buiten de bebouwde kom) (tenzij natuur 60, 61)	51 (60, 61)	NBBG: infra-groen 51, bronaafhankelijk
museum (geen openlucht)	23	NBBG: museumstation naar 43
museumspoor (mits niet meer gebruikt voor regulier spoorvervoer), museumspoorstation (openlucht) (echter: overweg: 11)	43	NBBG: museumspoor c.s. van 10 naar 43
museumspoor in gebruik genomen als fietspad of een vorm van dagrecreatief gebruik dan situationeel naar 40, 43 of naar aangrenzend	40, 43 of aangrenzend	NBBG: museumspoor met specifiek nieuw gebruik naar betreffende categorie
museumspoor 43 heeft een ondergrens van 1 ha voor de afzonderlijke delen samen (vergelijkbaar met sluis/stuw)	43 (delen samen >1 ha)	NBBG: museumspoor delen >1 ha i.v.m. overwegen 11
natuurlijk grasland (bronaafhankelijk) (echter: agrarisch grasland tijdelijk 52, blijvend 53)	61	NBBG: scherper onderscheid agrarisch gras versus natuurlijk grasland (bronaafhankelijk)
onderlinge afstanden aggregatie percelen (bebouwd terrein): cat. 20 t/m 24: 15 m tussen percelen	20, 21, 22, 23, 24	NBBG: bronaafhankelijk softwarematig toegepaste aggregate_width; voorheen vuistregel 25 m in buitengebied.

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
onderlinge afstanden aggregatie percelen (overig terrein): cat. 36, 41, 50: 10 m tussen percelen	36, 41, 50	NBBG: d.w.z. betreffende percelen met gelijksoortig bodemgebruik worden samengerekend indien voldoende nabij elkaar
oog wegennet (d.w.z. ingesloten terrein tussen wegen of in klaverblad zonder duidelijk eigen gebruik >1 ha): infra-groen 51 of natuur	51, 60, 61, 62	NBBG: oog wegennet naar 51 of natuur; voorheen 11
opslagplaats wegenonderhoud: bij voorkeur 11, doch i.v.m. lokaal ontbreken goede bron soms ook 22, 24, 35	11, 22, 24, 35	NBBG: meerdere opties i.v.m. ontbreken bron
overweg museumspoor met hoofdweg 11 (reguliere overweg spoor met hoofdweg zoals voorheen 10)	11 (geen 43)	NBBG: museumspoor van 10 naar 43 met uitzondering van overwegen met hoofdwegen
paleis met openbare functie 22 (indien primair cultureel erfgoed 23)	22, 23	NBBG: situationeel, bronaafhankelijk
recyclingbedrijf (incl. autosloop), afvalverwerkingsbedrijf, vuilverwerkingsbedrijf	24	NBBG: wrakkenopslag 31 vervallen, naar 24
remise metro, tram (situationeel 13 of 22)	13, 22	NBBG: metro/sneltram nieuwe cat. 13
schrootopslagplaats	24	NBBG: wrakkenopslag 31 vervallen, naar 24
service-flat (woonvorm met zorgfaciliteiten, meestal voor ouderen, semi-autonoom wonen verbonden aan zorginstelling)	23 (20)	NBBG: nieuw trefwoord
sneltram: sneller dan 45 km/u (op Top25 herkenbaar aan rode S symboliek)	13	NBBG: metro/sneltram nieuwe cat. 13
sneltrambaan, sneltramspoor, sneltrambrug, sneltramstation/halte, bijbehorende P, fietsenstalling, etc. 13 (echter: tunnel geen 13)	13	NBBG: metro/sneltram nieuwe cat. 13
sneltram/tram in Den Haag: lijnen 3+4 worden in Den Haag zuidwest niet als sneltram beschouwd (want daar langzamer dan 45 km/u)	(13)	NBBG: metro/sneltram nieuwe cat. 13
sneltram/metro op viaduct (bijvoorbeeld in Rotterdam-Zuid)	13	NBBG: metro/sneltram nieuwe cat. 13
spoordijk, talud, parallelle waterloop en/of lokale weg vaak meegerekend bij spoor 10 (bronaafhankelijk) (deels ook door toerekening restvlakken)	10	NBBG: ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk
spoor buiten gebruik (indien museumspoor 43): indien onbruikbaar door verbroken aansluiting op hoofdnnet dan aangrenzend bodemgebruik	24, 40, 51 (43)	NBBG: spoor buiten gebruik naar aangrenzend bodemgebruik; voorheen meestal bij 10
spoor buiten gebruik: overwegen met hoofdwegen 11 in plaats van 10	11 (geen 10)	NBBG: overwegen spoor buiten gebruik met hoofdweg voorheen meestal bij 10, nu 11
stedelijk groen: vervangt BBG-park/plantsoen in NBBG als cat. 40; betreft alle groenvoorziening binnen bebouwde kom m.u.v. infra-groen 51 en groen met duidelijk ander gebruik (zoals recreatie, agrarisch of natuur)	40 of 41-44, 51-53, 60-62	NBBG: stedelijk groen vervangt park/plantsoen als cat. 40

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
stedelijk groen: niet groene elementen in park/plantsoen zoals in parken gelegen verharde speel/sportveldjes: bronaafhankelijk 40 of niet	40 of niet	NBBG: ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk
stedelijk groen: specifieke park-achtige objecten buiten bebouwde kom (b.b.k.) situationeel cat. 40 (bronaafhankelijk)	40 of niet	NBBG: ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk
stedelijk groen buiten b.b.k.: o.a. arboretum, bastion, stadswallen (e.d.), hertenkamp, kinderboerderij, park, parkachtige delen landgoed	40 situationeel buiten b.b.k.	NBBG: ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk
steenglooing, strekdam (mits verbonden met land of >1 ha)	35	NBBG: verlaagde ondergrens voor in water gelegen delen kleiner dan 1 ha vervallen
tentoonstellingshal (t.b.v. evenementen) (indien onderdeel van groot evenemententerrein situationeel soms ook 43)	23 (43)	NBBG: optiebeurs 24, evenementenbeurs 23
tentoonstellingsterrein, evenemententerrein	43	NBBG: evenemententerrein 43
tijdelijk (agrarisch) grasland (echter: blijvend agrarisch grasland 53, natuurlijk grasland 61)	52	NBBG: teelt/kweek van 51 naar 52
tram c.s. wordt als voorheen tot aangrenzend bodemgebruik gerekend (echter: sneltram/metro cat. 13: zie sneltram)	aangrenzend bodemgebruik	NBBG: nieuwe cat. 13 metro/sneltram
tuinderij, tuinbouwland (kweek op volle grond) (echter: glastuinbouw 50, volkstuin 42)	52	NBBG: teelt/kweek van 51 naar 52
tunnel hoofdweg onder water: geen 11 (maar watercode)	70-83 (water)	NBBG: t.p.v. tunnels bodemgebruik maaiveld
tunnel hoofdweg onder land: geen 11 (maar bodemgebruik maaiveld)	bodemgebruik maaiveld	NBBG: t.p.v. tunnels bodemgebruik maaiveld
waterwingebied: infiltratiegebieden landdeel 61 + waterdeel 74	61 + 74	NBBG: infiltratiegebied 61+74 i.p.v. 22 + 78
weg: onderdeel van hoofdwegnet mits tot hoofdweg 11 gerekend o.b.v. BRT of specifiek daartoe gerekend object of terrein	11	NBBG: o.b.v. BRT-classificatie Top10, ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk; voorheen classificatie o.b.v. kleurstelling Top25 en ruimtelijke afbakening visueel o.b.v. luchtfoto
weg: criterium vrije toegankelijkheid van hoofdwegen voor algemeen autoverkeer is vervallen; impact o.a. meer wegen op zeedijken 11	11	NBBG: criterium vrij autoverkeer vervallen
weg: ruimtelijke afbakening hoofdwegen bronaafhankelijk (incl. wel/niet meerekenen talud, berm, parkeervakken, fietspad, trottoir, e.d.)	11	NBBG: ruimtelijke afbakening bronaafhankelijk
weg: brug niet-hoofdweg over water: in NBBG als land opgenomen bij aangrenzend bodemgebruik (was in BBG: water)	aangrenzend bodemgebruik	NBBG: lokale brug beschouwd als verbindend
weg: middenberm >1 ha (infra-groen) (zowel binnen als buiten de bebouwde kom) (tenzij natuur 60, 61)	51 (60, 61)	NBBG: infra-groen 51, bronaafhankelijk

Trefwoord	NBBG2022	Toelichting (op inhoudelijke wijziging)
weg: zijberm tot aangrenzend bodemgebruik gerekend (tenzij door bron tot 11 gerekend of toegerekende smalle strook tussen weg/water)	aangrenzend (tenzij 11)	NBBG: ruimtelijke afbakening bronafhankelijk
weg afgesloten voor alg. autoverkeer (incl. zeedijk, bosbeheer) d.m.v. slagboom of bord: 11 of niet 11 is afhankelijk van BRT-classificatie	11 of aangrenzend	NBBG: criterium vrij autoverkeer vervallen
werelderfgoed: situationeel bebouwing 23, open terreinen 43 (en waar van toepassing natuur als 60, 61, 62)	23, 43	NBBG: voorbeelden Kinderdijk, Zaanse schans
woning (incl. bijbehorende tuin, garage, tuinhuis, schuur, zwembad, etc.)	20	NBBG: ruimtelijke afbakening meestal bronafhankelijk o.b.v. kadastrale perceel
woningen: als één geheel beschouwen bij interpretatie indien onderlinge afstand maximaal 15 m tussen de woonpercelen is	20	NBBG: in bebouwd gebied max. afstand 15 m gebleven, in buitengebied verlaagd van 25 m naar 15 m (zie ook: onderlinge afstanden)
woningen: indien tussengelegen perceel specifiek bodemgebruik heeft (anders dan lokale straat, 40 of 51), dan kan dat voor gaan bij aggregatie	$20 > X < 20$	NBBG: lokale straat, anders dan voorheen, niet langer altijd een scheidend element
woonflat (hoogbouw): verlaagde ondergrens, zie: hoogbouw (woonflat) voor gedetailleerdere toelichting	20	NBBG: verlaagde ondergrens 0,1 ha voor woon-hoogbouw